

Eeva-Liisa Ranta

Yhtiömuodon vaikutus verotukseen

Yrityksen ja yrittäjän verotus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

1.2.2015

Tekijä Otsikko	Eeva-Liisa Ranta Yhtiömuodon vaikutus verotukseen
Sivumäärä Aika	54 sivua + 5 liitettä 1.2.2015
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalouden koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Ritva Salmela
<p>Opinnäytetyössä tarkasteltiin Suomessa esiintyvistä yhtiömuodoista tavallisimpia, yksityisliikettä, henkilöyhtiöitä ja osakeyhtiötä. Yhtiömuotojen toiminta, hallinto, varojen jakotavat sekä verotuskäytännöt esitellään työn ensimmäisessä osuudessa. Työssä pyrittiin selvittämään onko yhtiömuodolla vaikutusta yrittäjän henkilökohtaiseen verotukseen ja miten yhtiömuodon valinnalla voidaan vaikuttaa yksityishenkilön verosuunnitteluun.</p> <p>Työn tutkimusosuudessa pyrittiin selvittämään haastatteluiden ja esimerkkilaskelmien avulla yrittäjien verotuntemusta ja mahdollisuuksia vaikuttaa yritystulosta maksettaviin veroihin. Tutkimusta varten haastateltiin kolmea yrittäjää, haastattelut toteutettiin kvalitatiivisesti puolistrukturoitua menetelmää hyödyntäen. Sen avulla pyrittiin selvittämään kuinka hyvin yrittäjät ovat selvillä yritysverotuksesta ja keinoista vaikuttaa omaan tai yrityksen verotukseen. Laskelmien avulla selvitettiin miten verotus muuttuu eri yritysmuodossa yrityksen taloustietojen pysyessä muuttumattomina. Laskelmat toteutettiin kahdelle eri kokoluokan yritykselle, jotta saatiin vertailukelpoista materiaalia aiheesta.</p> <p>Tutkimuksen perusteella yrittäjät eivät tunne verotusta kovin hyvin ja kokevat vaikutus mahdollisuutensa rajallisiksi, verotuksen monimutkaisuuden ja tiedonsaantiongelmien takia. Laskelmien perusteella voidaan vetää karkea johtopäätös, ettei aivan pienen yrityksen kannata muuttaa yhtiömuotoa osakeyhtiöksi, ainakaan verotuksen näkökulmasta. Toisaalta suureksi kasvaneen yrityksen voisi olla hyödyllistä harkita yhtiömuodonmuutosta, tosin laskelmat pitää tehdä aina tapauskohtaisesti erikseen.</p>	
Avainsanat	yhtiömuodot, elinkeinoharjoittaja, henkilöyhtiö, osakeyhtiö, yrittäjä, verotus, verosuunnittelu

Author Title	Eeva-Liisa Ranta Company Form and Its Effect on Taxation The taxation of a company and an entrepreneur
Number of Pages Date	54 pages + 5 appendices 1 February 2015
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Ritva Salmela, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to find out the influences of a company form to the taxation of entrepreneurs and companies. The entrepreneurs' knowledge of taxation and tax planning were also investigated. The study was made by analyzing three common company forms: sole trader, limited partnership and limited company. The main point was to explain and compare the differences between the taxation, administration and profit sharing.</p> <p>The source materials were composed from current literature, legislation and by interviewing entrepreneurs'. The survey was made by using qualitative methods in the interviews and analyzing financial statements for accounts of taxation. The interview questions concerned the entrepreneurs' interests and knowledge of taxation and tax planning. The accounts of taxation were made for two companies in two different company forms. The results of accounts were compared for get information about differences in taxation.</p> <p>The results shows that the entrepreneurs' knowledge of taxation is quite superficial and increasing this knowledge might be helpful when planning the future of the business. The accounts show that the form of the company has real influences on the total taxes of the company and the entrepreneur.</p> <p>Based on this study it could be said that strongly growing companies could consider changing the company form for minimizing taxes. For small sole trades or limited partnership companies it might be more economical keep their company form than to change it because savings would not cover the costs related to the change.</p>	
Keywords	company form, sole trader, limited partnership, limited company, entrepreneur, taxation, tax planning

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn aihe	1
1.2	Tutkimuksen tavoite, tutkimusongelma ja rajaus	1
1.3	Tutkimusaineisto ja -menetelmät	2
2	Yhtiömuodot ja yhtiömuodon muutos	2
2.1	Elinkeinoharjoittaja eli toiminimi	2
2.1.1	Toiminimen perustaminen	3
2.1.2	Varojen nosto	3
2.2	Henkilöyhtiöt	4
2.3	Osakeyhtiö	5
2.3.1	Osakeyhtiön yleiset periaatteet	6
2.3.2	Osakeyhtiön perustaminen	7
2.3.3	Osakeyhtiön hallinto ja edustaminen	8
2.4	Yhtiömuodon muuttaminen	9
3	Yhtiömuotojen verotus	10
3.1	Tuloverojärjestelmän pääpiirteet	10
3.2	Yhteisöverotus	11
3.3	Henkilöverotus	12
3.4	Elinkeinoharjoittajan verotus	14
3.5	Verotus henkilöyhtiöissä	17
3.6	Varojen jako henkilöyhtiöissä	18
3.7	Verotus osakeyhtiössä	18
3.8	Varojen jako osakeyhtiössä	18
3.9	Osakkaan verotus osakeyhtiössä	19
3.10	Yhtiömuodon muutoksen verotus	20
4	Tutkimuksen toteutus	21
4.1	Tutkimusmenetelmät	21
4.2	Aineiston keräys ja käsittely	22
4.3	Verolaskelmat esimerkkiyritykselle yksi	22
4.3.1	Elinkeinoharjoittajan verolaskelmat	23
4.3.2	Osakeyhtiön ja osakkaan verolaskelmat	27
4.3.3	Osingonjaon verotus	28
4.3.4	Palkan verotus	30

4.4	Verolaskelmat esimerkkiyritykselle kaksi	31
4.4.1	Henkilöyhtiön osakkaan verolaskelmat	32
4.4.2	Osakeyhtiön osakkaan verolaskelmat	36
4.4.3	Osingon verotus	36
4.4.4	Palkan verotus	39
4.4.5	Palkan ja osingon verotus	40
5	Tulokset	42
5.1	Yrittäjien vero-osaaminen	42
5.2	Laskelmien tulokset esimerkkiyrityksessä yksi	44
5.3	Laskelmien tulokset esimerkkiyrityksessä kaksi	46
6	Johtopäätökset ja työn arviointi	49
6.1	Johtopäätökset	49
6.2	Reliabiliteetti ja validiteetti	50
6.3	Työn arviointi ja jatkotutkimus ehdotukset	51
	Lähteet	53
	Liitteet	
	Liite 1. Esimerkkiyritys 1 Tuloslaskelma ja tase T:mi	
	Liite 2. Esimerkkiyritys 1 Tuloslaskelma ja tase Osakeyhtiömuotoon muokattuna	
	Liite 3. Esimerkkiyritys 2 Tuloslaskelma ja tase Ay	
	Liite 4. Esimerkkiyritys 2 Tuloslaskelma ja tase Osakeyhtiömuotoon muokattuna	
	Liite 5. Haastattelurunko	

1 Johdanto

1.1 Työn aihe

Työn aiheena ja tarkoituksena on tutkia yhtiömuotojen vaikutusta yrittäjän ja yrityksen verotukseen. Alaongelmana prehdytään kolmen pienyrittäjän osaamiseen ja tietämykseen yhteisöjen verotuskäytännöistä. Yrittäjät tuntuvat olevan melko huonosti selvillä verotuksen vaikutuksista sekä yrityksen että henkilökohtaisen nettotuloksen muodostumiseen. Tutkimuksen laatija kuitenkin uskoo hyvällä verosuunnittelulla olevan vaikutusta sekä yrittäjän että yrityksen tuloon, joten tätä aihetta ja vaikutuksia haluttiin selvittää tutkimuksen avulla.

Tässä työssä keskitytään yhtiömuotojen verotuksen vaikutuksiin kahdessa eri kokoluokan yrityksessä, työssä esimerkkeinä toimivat yritykset edustavat Suomessa toimivista yhtiömuodoista toiminimiä, avointa yhtiötä ja osakeyhtiötä. Tavoitteena ei ole antaa suositusta yhtiömuodon muutoksen tarpeesta yksittäiselle yrittäjälle vaan luoda kokonaisvaltaisempi näkemys yhtiömuodon verotuksen vaikutuksesta yrittäjän verotukseen.

1.2 Tutkimuksen tavoite, tutkimusongelma ja rajaus

Työn päätavoitteena on selvittää, mikä yhtiömuoto tulee yrittäjälle verotuksellisesti edullisimmaksi erilaisissa tilanteissa. Alatavoitteena selvitetään yrittäjien osaamista ja tietoisuutta veroasioissa.

Työssä tutkitaan kahta eri kokoluokan yritystä yritysten tilinpäätöstietojen avulla. Yrityksille laaditaan hypoteettiset verolaskelmat eri yhtiömuodoissa toimittaessa. Laskelmissa pyritään huomioimaan yritysmuotojen verotuksellisten erojen lisäksi miten eri yritysmuodoissa voidaan toteuttaa varojen jako omistajille. Lisäksi perehdytään yrittäjien ajatuksiin verotuksesta ja verosuunnittelusta.

Tutkimuksessa pyritään etsimään vastauksia seuraaviin kysymyksiin.

- Miten eri yhtiömuotoja verotetaan?
- Miten varojen nosto ja voitonjako tapahtuu eri yritysmuodoissa?

- Minkälaisia vaikutuksia varojen nosto ja voitonjakotavoilla on yrittäjän verotukseen?
- Kuinka hyvin yrittäjät ovat selvillä yritysverotuksen ja voitonjaon verotuksesta?

Tarkoituksena on saada selkeä käsitys miten yhtiömuodon valinta vaikuttaa yrittäjän henkilökohtaiseen verotukseen eri kokoluokan yrityksissä. Esimerkkilaskelmien pohjalta on tarkoitus pystyä tekemään päätelmiä, missä tapauksessa yrittäjän olisi kannattavaa muuttaa yritysmuotoa henkilökohtaisen verosuunnittelun näkökulmasta. Toisena tavoitteena on selvittää onko yrittäjillä riittävästi osaamista ja tietoa yritysten verosuunnittelun totetutukseen.

1.3 Tutkimusaineisto ja -menetelmät

Tutkimuksessa hyödynnetään tyypillistä kirjoituspöytä tutkimusta, joka perustuu jo olemassa olevan lähdeaineiston tukimiseen, analysoimiseen ja koostamiseen, sekä kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta, jonka avulla pyritään ymmärtämään syvällisesti tutkittavaa ilmiötä. Kvalitatiivista menetelmää käytetään lähinnä yrittäjien ajatuksia selvittävässä haastattelu osiossa.

Viitekehyksen teoria on koostettu mahdollisimman ajantasaisista julkaisuista ja viranomaislähteistä. Toteutusosaa varten työhön on haastateltu kolmea yrittäjää, joilta on saatu sekä tietoa yrittämisestä yleisellä tasolla että numeerista aineistoa esimerkkilaskelmien laatimiseen. Yrittäjillä ei varsinaisesti ole tällä hetkellä ajatusta lähteä valittua yhtiömuotoa muuttamaan, mutta oli kuitenkin mielenkiintoa selvittää miten yhtiömuodon valinta voisi vaikuttaa tulevaisuudessa ja olisiko syytä pohtia yhtiömuotoa myös verosuunnittelun näkökulmasta.

2 Yhtiömuodot ja yhtiömuodon muutos

2.1 Elinkeinonharjoittaja eli toiminimi

Toiminimi on yleiskielinen nimitys Suomessa elinkeinoa, ammattia tai liiketoimintaa harjoittavalle yksityishenkilölle. Se on Suomessa esiintyvistä yritysmuodoista yksinkertaisin. Toiminimen perustajan on oltava luonnollinen henkilö, jolla on kotipaikka

Euroopan unionin alueella. (Ilmoniemi, Järvensivu, Kyläkallio, Parantainen & Siikavuo 2009, 66.)

Toiminimellä ammattia tai elinkeinotoimintaa harjoittava henkilö sekä edustaa yritystä että tekee kaikki yritystä koskevat päätökset itse. Yrittäjä vastaa yrityksen sitoumuksista, vastuista ja veloista henkilökohtaisesti kaikella omalla omaisuudellaan. Henkilökohtaisesta vastuusta ja velvoitteesta huolimatta elinkeinotoiminnasta on pidettävä kirjaa. Elinkeinotoiminnan kirjanpitovelvollisuus on rajatumpi kuin muissa Suomen yritysmuodoissa, kirjanpidon tärkeimpiä tehtäviä on erotella liiketoimintaan kuuluvat tulot ja menot yrittäjän henkilökohtaisista tuloista ja menoista. (Ilmoniemi, ym. 2009, 66.; Sutinen & Viklund 2005, 78.)

2.1.1 Toiminimen perustaminen

Toiminimen perustamistoimenpiteet ovat muihin yritysmuotoihin verrattuina varsin kevyet, eikä toiminnan aloittamiseen vaadita suurta pääomaa. Toiminimeä perustettaessa perustamiseen riittää yrittäjän laatima perustamisilmoitus kaupparekisteriin ja verohallintoon, ilmoitukset laaditaan samalla sähköisellä Y3 lomakkeella molemmille tahoille. Yksinkertaisuutensa vuoksi toiminimiyrittäjäyys sopii usein hyvin aloittavalle pienyrittäjälle. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2014, 27.)

Mikäli aikomuksena on harjoittaa luvanvaraista liiketoimintaa, elinkeinotoiminnan harjoittamista varten on olemassa erillinen pysyvä toimipaikka tai jos palveluksessa on muita henkilöitä, kuin yrittäjän puoliso tai alaikäinen lapsi, on yrittäjän odotettava yritystoimintaan tarvittavien lupien myöntämistä ennen toiminnan aloittamista, muussa tapauksessa toiminta voidaan aloittaa heti perustamisilmoituksen jättämisen jälkeen. (Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus.)

2.1.2 Varojen nosto

Yksityinen ammatin- tai elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa itselleen, puolisolleen tai alaikäiselle lapselleen palkkaa yrityksestä, mutta yrityksen varoja voidaan nostaa vapaasti yksityiskäyttöön. Nostot on dokumentoitava huolellisesti yrityksen kirjanpitoon ja erotettava yrittäjän muista henkilökohtaisista tuloista. Yksityiskäyttöön nostettavia varoja ei katsota yrittäjän tuloksi, vaan nostot pienentävät toiminimen omanpääoman osuutta. Näin ollen nostot eivät myöskään vaikuta pienentävästi yrityksen verotettavan

tuloksen muodostumiseen. Toiminimen verotus tapahtuu yrittäjän henkilökohtaisen verotuksen kautta ansio- ja pääomatuloina. (Sutinen & Viklund 2005, 79; Tomperi 2013, 30.)

2.2 Henkilöyhtiöt

Henkilöyhtiö on vähintään kahden yhtiömiehen yhdessä perustama elinkeinotoiminnan harjoittamista varten perustettu yritys. Suomessa toimii kahdenlaisia henkilöyhtiöitä, avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä. Avoin yhtiö on yhtiömuodoltaan kevyin ja vähiten byrokraattinen yritysmuoto toiminimen jälkeen. Pienyhtiölain mukaan avoimen yhtiön säännöksiä sovelletaan tapauksissa, joissa yhtiömiesten vastuu on rajoittamaton (AKYL 1988, 1 luku1 § 2 momentti.) Avoimen yhtiön kaikki yhtiömiehet ovat vastuunalaisia ja vastaavat yrityksen vastuista ja veloista henkilökohtaisesti omalla henkilökohtaisella omaisuudellaan. (Siikarla 2003, 28.)

Henkilöyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön veloista ja sitoumuksista henkilökohtaisesti, mikäli yhtiösopimuksessa ei ole sovittu muuta. Kaikilla vastuunalaisilla yhtiömiehillä on oikeus edustaa yhtiötä ja laatia yhtiötä koskevia päteviä sopimuksia toimialan puitteissa, kaikki yhtiömiehet myös vastaavat muiden yhtiömiesten tekemistä sopimuksista, mikäli sopimukset on laadittu yhtiön toimialan puitteissa. Yhtiömiehen oikeutta solmia yhtiötä koskevia sopimuksia voidaan rajoittaa vain yhtiösopimuksessa, jos kaikki yhtiömiehet ovat asiasta yksimielisiä. (Sutinen & Viklund 2005, 80.)

Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön suurin ero kulminoituu yhtiömiesten vastuullisuuteen. Avoin yhtiö kostuu vain vastuunalaisista yhtiömiehistä, jotka edellä mainituin tavoin vastaavat yhtiön sitoumuksista henkilökohtaisesti. Kommandiittiyhtiössä on vastuunalaisten yhtiömiesten lisäksi äänettäviä yhtiömiehiä, joiden vastuu rajautuu yhtiömiehen yhtiöön sijoittamaan pääomaan. (Ilmoniemi ym. 2009, 76.)

Kommandiittiyhtiö on muodoltaan lähempänä osakeyhtiötä kuin avoin yhtiö. Kommandiittiyhtiössä tulee toimia sekä vastuunalaisia että äänettäviä yhtiömiehiä. Kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet ovat samassa asemassa yritykseen nähden kuin avoimen yhtiön osakkaat, äänetön yhtiömies puolestaan toimii yrityksessä

vain sijoittajana ja vastaa yhtiön velvoitteista vain yhtiöön sijoittamallaan omaisuudella. (Ilmoniemi ym. 2009, 76 -77.)

Henkilöyhtiöiden yhtiömiehinä voivat toimia sekä luonnolliset henkilöt että juridiset henkilöt, näin ollen avoin yhtiö voidaan muodostaa esimerkiksi siten että toinen osapuoli on luonnollinen henkilö ja toinen kommandiittiyhtiö. Yhtiömiesten enimmäismäärää ei ole säädely laissa, mutta käytännönsyistä yhtiömiehiä ei kuitenkaan yleensä ole kovin useita. (Sutinen & Viklund 2005, 79.)

Henkilöyhtiöiden toiminta perustuu yhtiömiesten keskinäiseen sopimukseen, jonka perusteella yhtiömiesten on harjoitettava elinkeinotoimintaa. Henkilöyhtiö perustetaan laatimalla yhtiömiesten välinen yhtiösopimus, joka rekisteröidään kaupparekisteriin. Yhtiösopimukselle ei ole asetettu erityisiä muotomääräyksiä, se voi olla suullinen, kirjallinen tai toiminnalla hyväksytyksi tuleva sopimus. (Siikarla 2003, 27.)

Vaikka sopimuksen muodosta ei määrätä missään on sopimukseen hyvä sisällyttää yhtiön toiminimi, toimiala, kotipaikka, tilikausi ja yhtiömiesten nimet ja panokset yhtiöön. Lisäksi voidaan kirjata yhtiön voiton ja tappionjakosääntöjä, yhtiön purkamissäännöt ja yhtiömiesten työnjako yhtiössä. (Avoimen yhtiön perustaminen ja vastuut.) Yhtiömiehillä on oikeus sopia keskinäisistä suhteistaan yhtiössä haluamallaan tavalla. Yhtiösopimusta ei voida muuttaa tai purkaa jälkikäteen ilman kaikkien osapuolien suostumusta, ellei siitä ole sopimisvaiheessa sovittu erikseen. (Siikarla 2003, 39- 40.)

2.3 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on muista yhtiömuodoista poiketen yrittäjästä tai yrittäjistä täysin erillinen oikeushenkilö, näin ollen yhtiö voi omistaa ja hallita omaisuutta ja määrätä itsenäisesti velvollisuuksistaan ja oikeuksistaan. Osakkaat eivät vastaa yhtiön velvoitteista henkilökohtaisesti, vaan sijoittamallaan omaisuudella, joka oikeuttaa hallitsemaan tiettyä määrää yhtiön osakkeista. Osakeyhtiö voidaan perustaa joko yhden tai useamman luonnollisen tai juridisen henkilön toimesta. (Ilmoniemi ym. 2009, 80; Siikarla 2006, 25.)

Osakeyhtiö on muodoltaan muita yhtiömuotoja monimutkaisempi ja se on alun perin tarkoitettu suurten yritysten tarpeisiin. Osakeyhtiön perustamisesta ja toiminnasta säädetään melko tarkasti osakeyhtiölaissa. Lain säätämisen byrokratian tarkoitus ei ole

hankaloittaa yrittäjän asemaa, vaan tarkoitus on turvata mahdollisesti suuren ja hajanaisen omistajajoukon oikeuksia ja etuja. Osakeyhtiölaki uudistettiin vuonna 2006, jolloin tavoitteena oli yksinkertaistaa lakia joiltakin osin pienyrittäjien helpottamiseksi. Osakeyhtiölakia sovelletaan Suomessa rekisteröityihin yhtiöihin, ellei laissa muuta määrätä. Osakeyhtiölaki vaikuttaa taustalakina myös erikoistapauksissa, kuten asunto-osakeyhtiöiden ja vakuutuslaitosten toiminnassa. (Sutinen & Viklund 2005, 81; Villa 2006, 192.)

2.3.1 Osakeyhtiön yleiset periaatteet

Osakeyhtiölain määritelmän mukaan osakeyhtiön yleiset periaatteet ovat:

- oikeushenkilöllisyys
- pääoman pysyvyys
- osakkeiden luovutettavuus
- voiton tuottamisen tarkoitus
- enemmistöperiaate
- yhdenvertaisuus
- johdon huolellisuus
- tahdonvaltaisuus. (OYL 2006, 1 luku 2-9 §.)

Osakeyhtiön olemassa olon tarkoituksena on tuottaa omistajille voittoa ja yhtiön johdon tehtävänä on huolehtia tarkoituksen toteutumisesta huolellisesti ja yhtiön edunmukaisesti. Osakkeen omistajilla on tahdonvaltaisuusperiaatteeseen vedoten oikeus määrätä yhtiöjärjestyksessä yhtiön toiminnasta osakeyhtiölain, hyvän tavan ja sopimusoikeuden rajoissa. Kaikki osakkeet tuottavat omistajilleen yhtäläiset oikeudet, jotka ovat riippuvaisia omistuksessa olevien osakkaiden määrästä ja sisällöstä. Osakkeen luovutettavuutta voidaan rajoittaa vain lain mukaisesti, näin osakkeen omistajalla on mahdollisuus irtautua yhtiöstä ja muuttaa sijoitus rahaksi. Osakeyhtiölaissa Osakeyhtiön pääoman pysyvyyden periaatteella on tarkoitus korvata omistajien henkilökohtaisen vastuun puutetta ja näin suojata yhtiön velkojien oikeuksia. (Villa 2006, 202- 205.)

Osakeyhtiö on pääsääntöisesti aina tilintarkastusvelvollinen, joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Yksityinen osakeyhtiö voidaan vapauttaa tilintarkastusvelvollisuudesta jos enintään yksi seuraavista ehdoista toteutuu. 1) taseen loppusumma yli 100 000 euroa, 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto yli 200 000 euroa,

3) palveluksessa keskimäärin yli kolme henkilöä, kuitenkin mikäli kyseessä on arvopapereiden omistamiseen ja hallintointiin keskittynyt yhtiö, on yhtiöllä velvollisuus toteuttaa tilintarkastus. (Ilmoniemi ym. 2009, 94.)

Osake on osakeyhtiön omistusosuutta kuvaava rahoitusinstrumentti, joka sisältää osakkeen omistajan oikeudet ja velvollisuudet osakeyhtiömuotoisessa yrityksessä. Osakkeen omistamiseen liittyvät oikeudet jaetaan varallisuus- ja hallinnoimisoikeuksiin. Varallisuusosoikeuksilla tarkoitetaan omistajan oikeutta saada lain ja yhtiöjärjestyksen mukainen osuus yhtiön varallisuudesta hallintaansa. Hallinnoimisoikeuksilla tarkoitetaan omistajan yhtiöön kohdistuvia kontrolloimisoikeuksia, kuten yhtiökokouksessa käytössä olevaa äänivaltaa. (Mähönen, Säiläkivi & Villa 2007, 44.)

2.3.2 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiö perustetaan perustamissopimuksella. Sopimuksen lisäksi perustamistoimenpiteisiin kuuluvat osakkeiden merkintä ja maksaminen sekä yhtiön rekisteröiminen kaupparekisteriin. Rekisteröitymisen jälkeen yhtiö katsotaan syntyneeksi. (Villa 2006, 207.)

Perustamissopimuksessa on mainittava sopimuksen laatimisen päivämäärä, kaikki osakkeen omistajat ja omistajien merkitsemät osakkeet, osakkeesta yhtiölle maksettava summa, osakkeen maksuaika, yhtiön hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat. Perustamissopimuksen liitteenä tai osana tulee olla yhtiöjärjestys, josta on lain nojalla löydyttävä maininta yhtiön toiminimestä, kotipaikasta ja toimialasta. yksityisen osakeyhtiön perustamiseen vaadittava vähimmäispääoma on 2500 euroa ja julkisen osakeyhtiön vähimmäispääoma on 80 000 euroa. (Ilmoniemi ym. 2009, 81- 82.)

Perustamistoimenpiteisiin kuuluva osakemerkintä tapahtuu perustamissopimuksen allekirjoituksella. Sopimuksesta on käytävä ilmi kuinka monta osaketta kukin perustajajäsen itselleen merkitsee ja mikä on osakkeesta maksettava merkintähinta ja merkintämaksun eräpäivä. Merkintämaksu voidaan suorittaa joko rahalla, jolloin maksu on suoritettava yhtiön suomalaiselle pankkitilille määräaikaan mennessä. Maksu voidaan suorittaa rahan sijaan myös muulla omaisuudella, tällöin puhutaan apporttimaksusta. Apporttiomaisuudella suoritettavasta merkintämaksusta on oltava merkintä yhtiön perustamissopimuksessa, lisäksi sopimuksesta on löydyttävä

yksityiskohtainen selvitys apporttiomaisuudesta ja sen arvostamisesta. (Imoniemi ym. 2009, 82; Villa 2006, 209.)

Osakeyhtiö on ilmoitettava kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoituksesta. Perustaminen raukeaa, ellei ilmoitusta tehdä ajallaan tai jos rekisteriviranomainen ei hyväksy yhtiötä rekisteröitäväksi. Ennen rekisteröitymisen hyväksymistä yhtiö ei ole oikeus- eikä oikeustoimikelpoinen. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä toimitusjohtajan ja hallituksenjäsenten vakuutukset yhtiön lainmukaisesti toteutetusta perustamisesta ja lisäksi liitetiedoista tulee käydä ilmi tilintarkastajan todistus osakepääoman maksun lainmukaisuudesta sekä selvitys mahdollisesta apporttiomaisuudella suoritetusta maksusta. (Imoniemi ym. 2009, 82; Villa 2006, 212.)

2.3.3 Osakeyhtiön hallinto ja edustaminen

Osakeyhtiölain määritelmän mukaan osakeyhtiön hallintomallin tulee olla vertikaalinen, ylintä päätäntävaltaa edustaa yhtiökokous. Yhtiökokous on kaikille yhtiön osakkeen omistajille avoin tilaisuus, jossa on mahdollista vaikuttaa yhtiötä koskeviin päätöksiin. Yhtiökokouksia on kahden tyyppisiä, lakisääteinen varsinainen yhtiökokous ja ylimääräinen yhtiökokous. Varsinainen yhtiökokous on pakollinen toimielin kaikille osakeyhtiöille ja sen ajankohdasta, sisällöstä, muodosta ja koolle kutsumisesta on pitkälti säädetty osakeyhtiölain 5 luvussa. Ylimääräinen yhtiökokous voidaan järjestää varsinaisen yhtiökokouksen lisäksi. Ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämisestä voidaan päättää varsinaisessa yhtiökokouksessa, hallitus voi kutsua kokouksen koolle tai kokous voidaan kutsua koolle osakkaan, tilintarkastajan tai hallintoneuvoston vaatimuksesta. (Villa 2006, 242.)

Varsinainen yhtiökokous järjestetään kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisen jälkeen, lakisääteisesti päätettäviä asioita ovat

- 1) tilinpäätöksen vahvistaminen
- 2) taseen osoittaman voiton käyttäminen
- 3) vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle
- 4) hallituksen, hallintoneuvoston ja tilintarkastajien valinta tulevalle toimintakaudelle
- 5) muut yhtiöjärjestyksen mukaiset asiat. (Imoniemi 2009, 86; Villa 2006, 242.)

Yhtiökokouksen valitseman hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön toiminnan järjestämisestä, yhtiön johtamisesta ja edustamisesta. Hallitus koostuu luonnollisista henkilöistä, joita voi kuulua hallitukseen yhdestä viiteen, ellei yhtiöjärjestyksessä ole muuta määräystä. Hallituksen ensisijaisen tehtävänä on tuottaa yhtiölle voittoa ja huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus valitsee yhtiölle toimitusjohtajan, jonka tehtävänä on hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen ohjeistuksen mukaisesti. (Ilmoniemi ym. 2009, 91; Villa 2006, 263.)

Neljäs osakeyhtiön hallintoelimistä on hallintoneuvosto. Hallintoneuvosto ei ole pakollinen nykymuotoisessa osakeyhtiölaissa, sen asettamisesta määrätään yhtiöjärjestyksessä. Hallintoneuvoston keskeisin tehtävä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto ei voi edustaa yhtiötä, yhtiön edustamista kokevat säädökset määrittävät kuka voi toimia yhtiön edustajana, yleensä joko toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen voivat edustaa yhtiötä. (Ilmoniemi ym. 2009, 94, Villa 2006, 264.)

Osakeyhtiöstä erilliseksi, mutta kuitenkin kiinteästi sen hallintoon liittyväksi toimijaksi, voidaan katsoa kuuluvaksi myös tilintarkastaja. Osakeyhtiö on kuten muutkin yhtiömuodot kirjanpitovelvollinen ja tämän lisäksi pääsääntöisesti tilintarkastusvelvollinen. Sen vuoksi tilintarkastaja, jonka tehtävänä on valvoa ja tarkastaa osakeyhtiön etuja ja johdon yhtiöstä antamien tietojen oikeellisuutta, voidaan nähdä osana osakeyhtiön hallintoa. (Villa 2006, 265.)

2.4 Yhtiömuodon muuttaminen

Yhtiömuodon muutosta suunniteltaessa tulee huomioida yhtiö- ja verolainsäädäntöön liittyvät kysymykset, sekä muutoksen kohteena olevan yrityksen liiketoimintaan ja talouteen liittyvät seikat. Olennaisimmat selvitettävät seikat ovat

- 1) muodonmuutoksen aiheuttamat veroseuraamukset yritykselle ja yrittäjälle
- 2) uuden yrityksen omistussuhteiden siirtyminen verotuksen näkökulmasta
- 3) mahdolliset arvonlisä- ja/tai varainsiirtoveroseuraamukset
- 4) yrityksen tappioiden säilyminen muutoksessa ja yrityksen varojen siirto yksityiskäyttöön. (Koponen 2011, 314.)

Tavallisesti yritysmuodon muuttaminen tulee ajankohtaiseksi toiminnan laajentuessa ja kehittyessä vuosien kuluessa, myös muutokset yrityksen omistuspohjassa tai yrityksen

myynti voivat olla syitä pohtia yhtiömuodon muutoksia. Tavallisimpia yritysmuodon muutoksia ovat toiminimen muuttaminen henkilöyhtiöksi tai toiminimen tai henkilöyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi. Henkilöyhtiö voi muuttua yksityisliikkeeksi, mikäli yhtiöön jää muiden yhtiömiesten lähdettyä vain yksi yhtiömies, tällöin henkilöyhtiö muuttuu vuoden kuluttua automaattisesti yksityisliikkeeksi. (Koponen 2011, 315.)

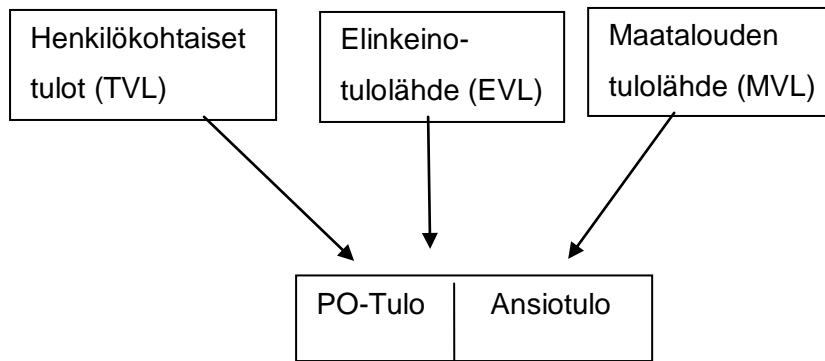
3 Yhtiömuotojen verotus

3.1 Tuloverojärjestelmän pääpiirteet

Suomalaisen verojärjestelmän mukaisesti verotus kohdistuu joko välittömästi verotettavaan tulokseen ja saatuihin tuloihin tai välillisesti kulutukseen ja omistamiseen. Sekä yksityishenkilöt että yritykset ja yhteisöt suorittavat saaduista tuloista veroja eri tahoille, kuten valtioille, kunnille ja seurakunnille. (Verohallinto 2014a.)

Verolainsäädännön mukaan verovelvollisella voi olla tuloja kolmesta eri tulonlähteestä. Tulonlähteet ovat elinkeinotoiminta, maatalous ja muu toiminta. Elinkeinotulonlähteen alle kuuluu liike- ja ammatinharjoittamistoiminta, maataloustulonlähteeseen kuuluu maataloustoiminta ja muuhun tulonlähteeseen katsotaan kuuluvaksi toiminta, joka ei ole edellä mainittujen alaista tuloa, kuten kiinteistösijoitus- tai vuokraustoiminta. (Verohallinto 2014b.)

Tulolähdejaon tarkoituksena on erottaa eri lainalaisuuksiin kuuluvat taloudelliset toiminnot toisistaan. Tulonlähteille lasketaan erikseen verotettava tulo ja mahdollinen tappio, eri tulonlähteistä syntyneitä tuloja verotetaan eri tuloverolakien mukaan, vahvistetut tappiot voidaan vähentää vain saman tulolajin voitosta. Tuloverotusta säätelevät lait ovat Elinkeinoverolaki (EVL), maatalouden tuloverolaki (MVL) ja Tuloverolaki (TVL) (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 24.)

Kuvio 1. Tulolähteet. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 24.)

3.2 Yhteisöverotus

Yritysten tuloverotus tapahtuu määritellyn tuloveroprosentin perusteella, vuonna 2014 yritysten ja yhteisöjen tuloveroprosentti on 20 %. Yrityksen tuottamat tulot jaetaan ansio- ja pääomatuloiksi sekä yksityisen liikkeenharjoittajan että henkilöyhtiöiden tuloksen osalta. Jako tapahtuu yrityksen nettovarallisuuden perustuvan kaavamaisen laskelman mukaan. (Yritysverotus, luku 5.)

Yksityisen elinkeinoharjoittajan elinkeinotoiminnan verotus tapahtuu yrittäjän henkilökohtaisen verotuksen kautta. Henkilöyhtiöitä ei katsota verotuksessa omiksi toimijoikseen, vaan niitä käsitellään vain laskentayksikköinä, tulot jaetaan yhtiömiehille verotettaviksi ansio- ja pääomatuloina. Osakeyhtiö on verotuksellisesti itsenäinen yksikkö, jonka tuloa verotetaan sekä valtion että kunnan toimesta määriteltyjen prosentiosuuksien mukaan. (Yritysverotus, luku 5.)

Elinkeinotoiminnan verotettava tulos muodostetaan oikaisemalla elinkeinotoiminnan kirjanpidon tulosta kaavan mukaisesti, jotta saadaan verotettava tulos. Elinkeinotoiminnan verotettava tulos voi poiketa kirjanpidon tuloksesta jonkin verran, verotuksen ja kirjanpidon eroista johtuen. Yritystuotot ovat pääosin veronalaista tuloa, joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Veropaita tuottoja ovat esimerkiksi osa osinkotuotoista, jotkin käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitot ja voitto-osuus henkilöyhtiöstä. Kirjanpidon vähennyskelpoisista eristä osa on verotuksessa vähennyskelvottomia, kuten tuloverot, 50 % edustuskuluista sakot ja muut

rangaistusluonteiset maksut ja yksityisliikkeen elinkeinoharjoittajan itselle, puolisolle tai alle 14-vuotiaalle maksetut palkat. (Tuomi-Sorjonen 2013, 183.)

+/- Tuloslaskelman voitto/tappio
+ Tuloverot
+ Kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat menot
- Tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot
+/- Jaksotuksesta johtuvat erot
+/- Muut oikaisut
=Verovuoden verotettava tulo
- Vahvistetut tappiot
= Lopullinen verotettava tulo

Kuvio 2. Verotettavan tulon laskeminen (Tomperi 2013, 73.)

3.3 Henkilöverotus

Kaikkien luonnollisen henkilön tulojen katsotaan muodostuvat henkilökohtaisesta tulonlähteestä, joka jaetaan kahteen tulolajiin, ansio- ja pääomatuloihin. Valtion osuus ansiotulojen verotuksesta tapahtuu progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti, valtiolle maksettavan veron lisäksi maksuunpannaan kunnallis- ja kirkollisvero, jotka ovat kiinteitä paikkakuntaakohtaisesti määriteltäviä prosenttimääriä. Pääomatuloja verotetaan pääomatuloveroprosentin mukaisesti, vuonna 2014 pääomatuloveroprosentti on 40 000 euroon asti 30 % ja tämän ylittävältä osalta 32 %. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 22.)

Henkilöverotuksessa verotettavia pääomatuloja ovat korkotulot, vuokratulot, sijoitusrahastojen voitto-osuudet, henkivakuutusten tuotot, maa-aineksesta saadut tulot, luovutusvoitot ja osa osinkotuloista. Pääomatulosta voidaan tehdä TVL:n pykälien 54 § - 60 § mukaisia vähennyksiä verotusta laskettaessa. Tavallisimpia pääomatulosta tehtäviä vähennyksiä ovat pääomatulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuvat kulut, elinkeino- ja maataloustulonlähteen vahvistetut tappiot, vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut ja ps-sopimusmaksut. Lisäksi verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloista opinto- ja tulonhankkimisvelan korot ja osa (75 %) asuntovelan koroista. (Verohallinto 2014c.)

Verovelvollisen saama tulo, lukuun ottamatta pääomatuloa, on ansiotuloa. Ansiotuloa ovat työntekijän työsuhteen perusteella saama palkka, siihen rinnastettava tulo, eläke ja ansiotulon sijaan saatu etuus tai korvaus. Osa elinkeinotoiminnan ja maataloustoiminnan tulosta on saajalle ansiotuloa samoin kuin esimerkiksi peitelty osinko ja osa maksetuista osingoista. Ansiotuloja verotetaan sekä valtion että kunnallisverotuksessa. Valtion verotus lasketaan oheisen taulukon mukaisesti ja kunnallisverotus toteutetaan kuntakohtaisesti sovitun prosenttiluvun mukaisesti. Lisäksi verovelvollinen maksaa kirkollisveroa, mikäli kuuluu seurakuntaan, yleisradioveroa, muita veroluonteisia pakollisia maksuja ovat sairaanhoito-, päiväraha- ja eläkevakuutusmaksut. (Verohallinto 2014d.)

Taulukko 1. Valtion tuloveroasteikko 2014. (Verohallinto 2014e.)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
16 300- 24 300	8	6,5
24 300- 39 700	528	17,5
39 700- 71 400	3223	21,5
71 400- 100 000	10 038,50	29,75
100 000-	18 547	31,75

Ansiotulojen verotusta laskettaessa sekä tulosta että veroista voidaan tehdä vähennyksiä. Vähennysten jälkeen saadaan selville lopullinen maksuunpantava vero. Veronalaisesta ansiotulosta tehdään ensin luonnolliset vähennykset, eli vähennetään tulonhankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuvat kulut. Luonnollisten vähennysten jälkeen saadaan verovelvollisen puhdas ansiotulo. Puhtaasta ansio tulosta voidaan vähentää erikseen valtion verotuksessa ja kunnallisverotuksessa vähennyskelpoiset erät, joita ovat

- ansiotulovähennys
- työtulovähennys
- eläketulovähennys
- opintorahavähennys
- invalidivähennys
- merityötulovähennys
- perusvähennys. (Verohallinto 2013a.)

Näiden viran puolesta tehtävien vähennysten jälkeen summasta vähennetään vielä sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa vähennyskelpoiset tappiot. Näin saadaan selville lopullinen verotettava tulo ja sen perusteella määräytyvät verot ja veroluonteiset maksut. (Verohallinto 2013a.)

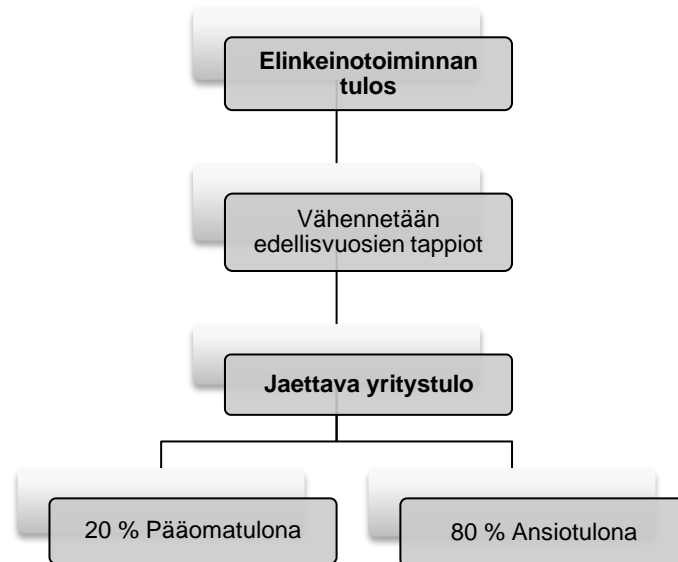
Viran puolesta tehtävien vähennysten lisäksi verovelvollinen voi hakea muitakin verotuksen vähennyksiä, kuten työmatkavähennystä tai työhuonevähennystä. Näitä tarkastellaan tapauskohtaisesti ja verovelvollisen on pystyttävä todistamaan vähennystarve pyydettyäessä. (Verohallinto 2013a.)

3.4 Elinkeinoharjoittajan verotus

Elinkeinoharjoittajan elinkeinoharjoittamisesta kertyvää tulosta verotetaan yrittäjän henkilökohtaisessa verotuksessa. Liikkeen- tai ammatinharjoittamisesta kertyvä tulo lasketaan yhteen yrittäjän muiden pääoma- ja ansiotulojen kanssa. Henkilökohtainen verotus toimitetaan näiden yhteenlaskettujen tulojen pohjalta. (Koponen 2011, 243.)

Ammatin- tai liikkeenharjoittamisesta kertyvä tulo jaetaan pääsääntöisesti pääoma- ja ansiotuloon, siten että kertyneestä tulosta pääomatuloksi katsotaan osuus, joka vastaa 20 % vuotuista tuottoa yrityksen nettovarallisuudelle. Loppuosa saadusta tulosta katsotaan elinkeinoharjoittajan ansiotuloksi. (Koponen 2011, 242.)

Elinkeinoharjoittaja voi edellä mainitun sijaan valita pääomatulo-osuuden laskentaperusteeksi 10 % vuotuista tuottoa vastaavan osuuden edellisvuoden vahvistetusta nettovarallisuudesta. Halutessaan yrittäjä voi pyytää koko tuloksen verotusta ansiotulona. Vaatimukset on esitettävä ennen verotuksen päätymistä, ellei vaatimuksia esitetä, verotetaan liiketoimintaa 20 % pääomatulo-osuuden mukaan. Poikkeuksellista laskentaa kannattaa vaatia, mikäli verotus näin osoittautuu yrittäjälle suotuisammaksi. (Koponen 2011, 242.)

Kuvio 3. Elinkeinoharjoittajan yritystulo (Koponen 2011, 244.)

Elinkeinotoiminnasta saadut tulot jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi nettovarallisuudesta lasketun vuotuisen tuottoprosentin mukaan, siitä huolimatta minkä nimisenä tulo on saatu. Henkilöverotuksesta poiketen, ei esimerkiksi korko- tai vuokratuloja katsota suoraan pääomatuloksi. Poikkeuksen elinkeinotoiminnan tulonjakoon muodostavat liiketoiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoitot, jotka verotetaan pääomatulona yrityksen nettovarallisuudesta riippumatta. Näillä luovutusvoitoilla tarkoitetaan käyttöomaisuuden luovutushinnan ja poistamattoman hankintamenon erotusta, niiltä osin joista ei ole muodostettu jälleenhankintavarausta. (Tomperi 2013, 33.; Koponen 2011, 243.)

Nettovarallisuus jonka pohjalta elinkeinotoiminnasta saatu tulo jaetaan ansio- ja pääomatuloksi lasketaan varojen arvostamislain perusteella. Nettovarallisuus saadaan selville vähentämällä yrityksen edellisen tilikauden varoista yrityksen velat, nettovarallisuuteen lisätään vielä 30 % tilikauden päättymistä edeltäneiltä 12 kuukauden ajalta maksettuja palkkoja. Nettovarallisuutta lisättynä palkkaosuudella käytetään pääomatulo-osuuden laskentaperusteena. (Tomperi 2013, 30-31.)

Käyttöomaisuuden yhteiskäyttö, jossa omaisuutta käytetään sekä elinkeinon että yksityistalouden hyödyksi on varsin tyypillistä elinkeinoharjoittajien keskuudessa. Verotuksen kannalta on tärkeää erotella liikkeen käyttöomaisuus ja elinkeinotoiminnan kulut yksityiskäytöstä. Elinkeinotoiminnan tulosta voidaan vähentää ainoastaan

elinkeinotoiminnan kuluja, muut kulut käsitellään joko henkilökohtaisen tulonlähteen menoina tai vähennyskeltottomina elinkustannuksina. (Koponen 2011, 246.)

Elinkeinonharjoittajan matkakustannuksia on yleensä kahdentyyppisiä, matka asunnon ja työpaikan välillä ja varsinaiset työmatkat, jotka suuntautuvat yrittäjän tavanmukaisen toiminta-alueen ulkopuolelle. Asunnon ja työpaikan välisistä matkoista voidaan suorittaa verovähennykset palkansaajien tapaan, varsinaisten työmatkojen kustannukset ovat yleensä kokonaan vähennyskelpoisia. Matkustuskustannusten lisäksi yrittäjällä on oikeus päivärahavähennykseen, mikäli matka kestää vähintään 10 tuntia, päivärahavähennys vastaa suuruudeltaan palkansaajille maksettavaa verovapaata päivärahaa. (Koponen 2011, 248.)

Elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa palkkaa itselleen, puolisolleen eikä alle 14 vuotiaalle lapselleen. 14 vuotta täyttäneelle lapselle maksettu palkka on vähennyskelpoinen kulu, mikäli sen ei katsota olevan työpanokseen nähden kohtuuton. (Koponen 2011, 249.) Liikkeen varoja voidaan siirtää elinkeinotoiminnasta yksityiskäyttöön hankintahintaan tai todennäköiseen luovutushintaan. Mahdollisten yksityiskäyttöön siirtämisten tuloveroseuraamusten lisäksi elinkeinonharjoittajan on huomioitava siirrosta mahdollisesti seuraavat arvonlisäveroseuraamukset. (Koponen 2011, 250.)

Elinkeinonharjoittaja voi käsitellä elinkeinotoiminnan tappion kahdella tavalla. Tappio voidaan vähentää elinkeinotoiminnan tulevien vuosien tulosta seuraavien 10 vuoden aikana tai yrittäjä voi siirtää elinkeinotoiminnan vahvistetun tappion vähennettäväksi omasta pääomatulostaan. (Tomperi 2013, 73.) Jos elinkeinotoiminnan ei oleteta seuraavina vuosina tuottavan positiivista tulosta, on tappio mahdollisesti järkevämpää hyödyntää pääomatuloja vähentävänä elementtinä tai alijäämähyvityksenä, joka vähennetään suoraan yrittäjän ansiotulo veroista, mikäli vähennettäviä pääomatuloja ei ole. Toisaalta jos liiketoiminnan oletetaan muodostuvan jatkossa tulokselliseksi, kannattaa tappio yleensä jättää elinkeinotoiminnan tappioksi, jolloin se vähentää seuraavien vuosien verotettavaa tuloa. (Koponen 2011, 251.)

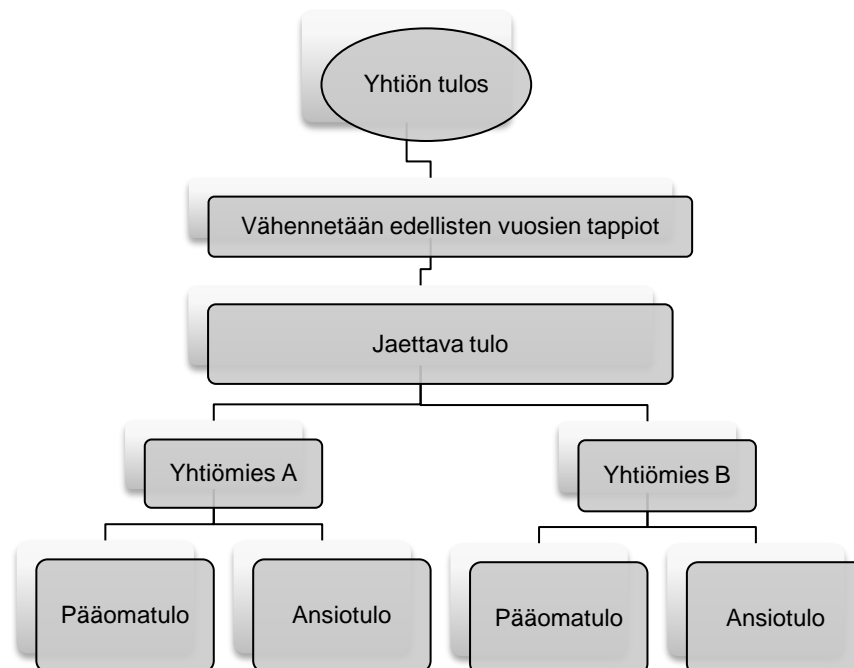
Yritystoimintaan osallistuvaa puolisoa kutsutaan yrittäjäpuolisoksi. Kuten edellä on mainittu, elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa puolisolleen palkkaa, jos puoliso kuitenkin on mukana yritystoiminnassa, voidaan yritystulo jakaa puolisojen kesken ja tuloon verotus tapahtuu näin molempien verotuksessa. Tulo-osuudet katsotaan

lähtökohtaisesti saman suuruisiksi, elleivät yrittäjäpuolisot esitä muuta selvitystä asiasta. (Verohallinto 2014 f.)

3.5 Verotus henkilöyhtiöissä

Henkilöyhtiöitä ei katsota verotuksessa erillisiksi verovelvollisiksi, vaan niitä käsitellään laskentayksikköinä, elinkeinoyhtyminä. Henkilöyhtiöille vahvistetaan vuosittain elinkeinotoiminnasta kertynyt tulos, josta vähennetään mahdolliset aiempien vuosien elinkeinotoiminnan tappiot. (Koponen 2011, 253; Tomperi 2013, 37.)

Vahvistettu verotettava tulo jaetaan yhtiösopimuksen tai AKYL:n mukaan osakkaiden kesken ja verotus toimitetaan osana osakkaiden henkilökohtaista verotusta. Yhtiömiesten tulo-osuus jaetaan ansio- ja pääomatuloksi yhtiön nettovarallisuuden perusteella. Yhtiön nettovarallisuus lasketaan edellisen tilikauden perusteella, siten että yhtiön veronalaisista varoista vähennetään yrityksen velat ja saatuun erotukseen lisätään vielä 30 % viimeisen 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista. Yhtiömiehille jaettavasta tulosta 20 % osuus yhtiön nettovarallisuudesta katsotaan yhtiömiehen pääomatuloksi ja loput 80 % lasketaan yhtiömiehen ansiotuloihin. (Henkilöyhtiöiden verotus.)

Kuvio 4. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verottaminen (Koponen 2011, 254.)

3.6 Varojen jako henkilöyhtiöissä

Henkilöyhtiöistä voidaan jakaa varoja useammalla tavalla. Yhtiö voi maksaa yhtiömiehille palkkaa, luontoisetuja ja verottomien matkakustannusten korvauksia. Yhtiömiehet voivat myös saada yhtiöltä vuokratuloja yhtiölle vuokraamistaan tiloista. Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat myös sopia mahdollisista yksityisotoista, lukuun ottamatta kommandiittiyhtiön äänettömiä osakkaita, joilla ei ole yksityisnosto-oikeutta. (Tuomi-Sorjonen 2013, 11- 12.)

Henkilöyhtiöiden voitonjaosta voidaan sopia yhtiösopimuksessa tai sen jaosta voidaan sopia muutoin yhtiömiesten kesken. Mikäli voitonjaosta ei olla erikseen sovittu jaetaan voitto AKYL:n säännösten mukaisesti yhtiömiesten kesken. Avoimessa yhtiössä voitosta lasketaan kullekin yhtiömiehelle osuus, joka vastaa korkolain mukaista korkoa yhtiömiehen pääomaosuudelle kuluvan tilikauden alussa. Loppuosa voitosta tasataan yhtiömiesten kesken. Kommandiittiyhtiössä äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus on tavallisesti jokin tietty prosenttiosuus hänen yhtiöön panostamastaan raha määrästä. Loppuosa voitosta tasataan vastuunalaisten yhtiömiesten kesken. (Tuomi-Sorjonen 2013, 13- 14.)

3.7 Verotus osakeyhtiössä

Osakeyhtiöiden verotus tapahtuu samoin kuin muidenkin itsenäisesti verovelvollisten yhteisöjen, verotus ja tappion tasaus tapahtuu tulolähteittäin. Yhtiöille vahvistetaan vuosittain verotettava tulo, jonka perusteella yhtiö maksaa verokannan mukaisesti tuloveroa, vuoden 2014 tulovero on 20 %. (Tomperi 2013, 45.)

3.8 Varojen jako osakeyhtiössä

Osakeyhtiön varojen jako perustuu edelliseen vahvistettuun ja tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Yhtiön voitonjako tapahtuu osinkomaksuina, osinkoina voidaan jakaa ainoastaan kertyneitä voittoja. Mikäli voittoja halutaan jakaa kuluvalta tilikaudelta, on yrityksen laadittava välitilinpäätös, joka on sekä tilintarkastettava että hyväksyttävä yhtiökokouksella. (Tuomi-Sorjonen 2013, 21.)

Muista yritysmuodoista poiketen osakeyhtiössä on mahdollista vaikuttaa ajankohtaan jolloin yrityksestä saatava tulo jaetaan osakkaille ja tulee näin verotettavaksi. Osinkojen

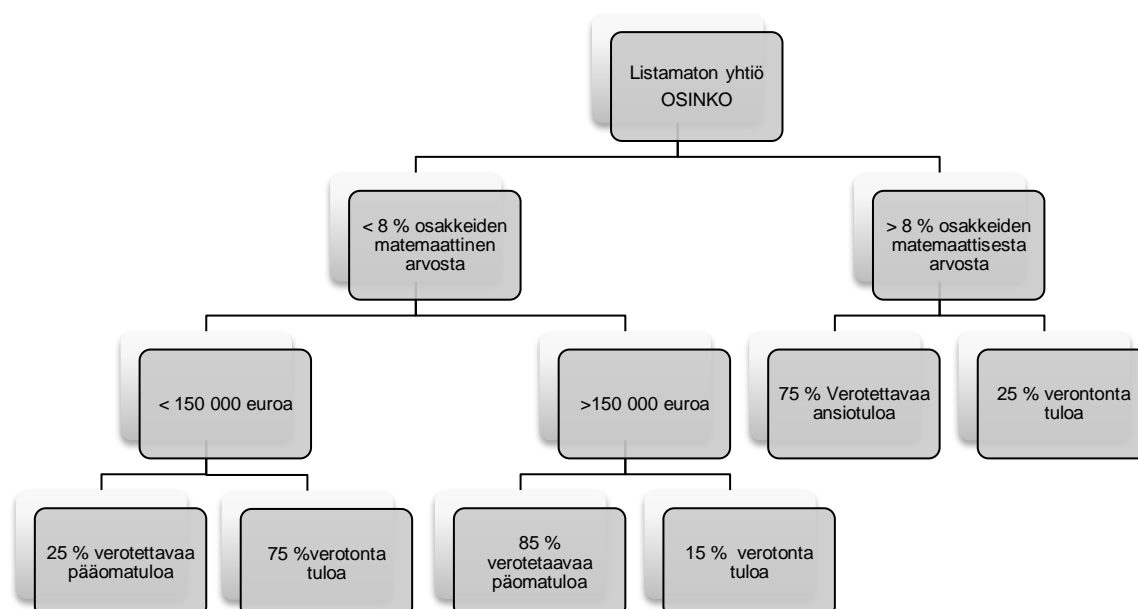
lisäksi osakeyhtiö voi maksaa yhtiössä työskenteleville omistajille palkkaa. Palkan maksun ja osinkojen hyöty-riski -suhde voi vaihdella tapauskohtaisesti ja siksi voitonjaon suhde on laskettava aina tapauskohtaisesti. (Ilmoniemi 2009, 320; Koponen 2011, 285.)

Osinkojen verotus vaihtelee sekä jakajan että vastaanottajan mukaan. Osingot voivat olla joko verovapaita tai veronalaisia tuloja, ne voivat olla myös osittain verovapaita ja osittain veronalaisia. Osinkoja voidaan verottaa veronalaiselta osuudelta sekä ansio että pääomatuloina. Olennaiset osinkojen verotukseen vaikuttavat tekijät ovat onko osinkoja jakava yhtiö julkisesti noteerattu eli listattu yhtiö vai yksityinen eli listaamaton osakeyhtiö. Toinen vaikuttava seikka on onko osingon saaja yksityishenkilö, vai osakeyhtiö ja onko kyseessä listattu vai listaamaton yhtiö. (Koponen 2011, 266.)

3.9 Osakkaan verotus osakeyhtiössä

Yksityishenkilön tai kuolinpesän listatusta yhtiöstä saamat osingot ovat 85 % osuudelta veronalaista pääomatuloa ja 15 % verotonta tuloa. Pääomatulona verotettavasta osuudesta veroa menee 30 % mukaan, osingon veroprosentiksi muodostuu näin ollen käytännössä 25,5 %, osingon osittaisesta kahdenkertaisesta verotuksesta johtuen osingon kokonaisverokustannukseksi muodostuu 45,5 %. Mikäli osakkaan pääomatulot ylittävät 40 000, maksetaan pääomatuloveroa 32 % mukaan ja osingon kokonaisverorasitteeksi muodostuu 47,2 %. (Verohallinto 2014g.)

Vuoden 2014 alusta lähtien listaamaton yhtiö maksaa osingoista ennakonpidätystä 7,5 %, jos osingon määrä alittaa 150 000 euroa, 150 000 ylittävältä osalta ennakonpidätys on 27 %. Listaamattomasta yhtiöstä saatu osinko voi olla osittain verovapaata ja osittain ansio- ja pääomatulona verotettavaa tuloa. Vuodesta 2014 alkaen 25 % listaamattomasta yhtiöstä jaetusta tulosta on veronalaista pääomatuloaja 75 % verotonta tuloa, mikäli osingon määrä on enintään 8 % yrityksen osakkeen matemaattisesta arvosta 150 000 euroon saakka. 150 000 euro ylittävältä osalta 85 % osingosta on veronalaista pääomatuloa ja 15 verotonta tuloa. Osingon ylittäessä 8 % yhtiön osakkeiden matemaattisesta arvosta ylimenevä osa on 75 % osingon saajan ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa. (Verohallinto 2014h.)

Kuvio 5. Listaamattoman yhtiön maksama osinko. (Koponen 2008, 23.)

Matemaattisen arvon laskenta perustuu yleensä yhtiön edellisen vuoden vahvistetun taseen perusteella laskettuun nettovarallisuuteen. Matemaattinen arvo lasketaan jakamalla yhtiön tarkistettu nettovarallisuus yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Nettovarallisuutta laskettaessa huomioidaan yhtiön varoiksi varojen arvostamislain perusteella elinkeinotoimintaan liittyvät käyttö-, vaihto- ja rahoitusomaisuus sekä vertailuarvolla muuhun kuin elinkeinotoimintaan kuuluvat kiinteistöt ja arvopaperit. Varoiksi katsotaan myös pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa, kuten esimerkiksi osakehuoneiston perusparannusmenot, liikennelupien hankintamenot ja edustusosoikeuden siirtymiskorvaukset. (Koponen 2008, 43; Tomperi 2009, 46.)

3.10 Yhtiömuodon muutoksen verotus

Yritysmuodon muutosta suunniteltaessa on huomioitava mahdolliset muutokseen liittyvät veroseuraamukset. Huomioitavia asioita ovat mahdolliset tuloveroseuraamukset joko yritykselle tai yrittäjälle, uuden yrityksen syntymisen ajankohta, mahdolliset arvonnä- ja varainsiirtoveroseuraamukset, olemassa olevien tappioiden säilyminen ja varojen siirto yksityiskäyttöön. Veroseuraamuksia voidaan välttää mikäli toiminnan identiteetin ja kirjanpidon voidaan katsoa jatkuvan uudessa yritysmuodossa. Jos toiminta muuttuu, yrityksen omistuspohjassa tapahtuu suuria muutoksia tai kirjanpidossa ei noudateta jatkuvuuden periaatetta, voidaan yritys katsoa

muutoksen yhteydessä purkautuvaksi. Yrityksen purkamisen yhteydessä yritys eivätkä yrittäjät voi välttyä yrityksen purkamiseen liittyviltä veroseuraamuksilta. (Koponen 2011, 314; Tomperi 2011, 142.)

Tuloverolain 24 §:n mukaan yhtymän ei katsota purkautuvan tai lopettavan toimintaansa mikäli 1) liikkeen- tai ammatinharjoittaja perustaa toiminnan jatkamista varten henkilöyhtiön tai osakeyhtiön 2) kuolinpesän osakas tai osakkaat perustavat toiminnan jatkamista varten henkilö- tai osakeyhtiön 4) henkilöyhtiön vastuunalainen yhtiömies jatkaa purkautuvan yhtiön toimintaa ammatinharjoittajana tai 5) henkilöyhtiö muutetaan osakeyhtiöksi. Yhtiömuotoa muutettaessa toiminnan verotuksessa vähentämättä olevat menot vähennetään samoin kuin ennen muutosta. (TVL 1992, 4 luku 24 §.)

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Tutkimusmenetelmät

Työn tutkimusosa toteutettiin kahta metodia käyttäen, tutkimuskysymyksiin pyrittiin etsimään vastauksia pienyrittäjien haastatteluilla sekä laatimalla hypoteettisia laskelmia verotuksen toteutumisesta erilaisissa tilanteissa eri yritysmuodoissa. Tutkimuksen laskelmat perustuvat teoriaosuudessa esiteltyihin yhtiömuotojen verotus ja varojenjako käytäntöihin, joita sovelletaan esimerkkiyritysten tilinpäätöstietoihin perustuvia lukuja hyväksi käyttäen.

Yrittäjien haastatteluissa käytettiin puolistrukturoitua haastattelumuotoa, jossa kysymykset jaotellaan teemojen mukaisesti. Puolistrukstrukturoitu teemoihin jaettu haastattelu tekniikka on tyypillisesti katsottu kvalitatiiviseksi tutkimusmenetelmäksi, jonka tarkoituksena on ymmärtää tutkittavaa ilmiötä mahdollisimman syvällisesti.

Haastatteluun valittiin viisi teemaa, joiden kautta aihetta lähestyttiin. Haastateltavat saivat liitteenä 5 olevan kysymysrunгон luettavakseen noin viikkoa ennen varsinaista haastattelutilannetta. Siten heille jäi sopivasti aikaa valmistautua varsinaiseen haastatteluun.

Teemat käsittelivät yrittäjien ja yrityksen perustietoja, yrittäjien verotietämystä ja verosuunnitteluosaamista, viimeinen teema keskittyi yrittäjien ajatuksiin yhtiömuodon muutoksesta ja siihen liittyvästä tietämyksestä. Kysymykset (Liite 5) toimitettiin haastateltaville noin viikkoa ennen varsinaista haastattelutilannetta, jotta vastaajilla oli aikaa pohtia asiaa etukäteen.

4.2 Aineiston keräys ja käsittely

Haastattelut toteutettiin lokakuussa 2014. Kaikkien haastateltavien kanssa keskusteltiin erikseen, tilanteet tallennettiin ja haastattelut litteroitiin osittain analysointia varten.

Esimerkkilaskelmat on laadittu haastateltujen yrittäjien vuoden 2013 tilinpäätöstietojen pohjalta, tietoja kuitenkin muokattiin liikesalaisuuteen vedoten, eikä työhön sisällytetä liikesalaisuuden nojalla salattavaa materiaalia, kuten oikeita tulos- tai taselaskelmia. Laskelmissa esiintyvän yrittäjän tiedot ovat kuvitteelliset ja samaa esimerkkihenkilöä käytetään sekä pienemmän että suuremman yrityksen laskelmissa, jotta vertailu olisi mahdollisimman toteuttamiskelpoinen. Laskelmat pyrittiin pitämään mahdollisimman yksinkertaisina ja huomioon otetaan vain tietty osa mahdollisista yritys- tai henkilöverotukseen liittyvistä vähennyksistä, joita esiteltiin tarkemmin viitekehyksen luvussa 3.2.

Tutkimusta varten haastateltiin kolmea yrittäjää, yrittäjät edustavat eri ikäpolvia ja yritykset kolmea eri yhtiömuotoa. Yrittäjistä kaksi toimii vastuunalaisina yhtiömiehinä henkilöyhtiöissä ja yksi työskentelee ammatinharjoittajana toiminimellä. Toinen henkilöyhtiöistä on noin kolmekymmentä vuotta toiminut kommandiittiyhtiö ja työllistää yrittäjän lisäksi yhden henkilön. Toinen henkilöyhtiö on noin viidentoista vuoden ikäinen avoin yhtiö ja työllistää 6 henkilöä. Toiminimellä toimiva yrittäjä työskentelee yksin, mutta ajatuksen yrittäjällä on laajentaa toimintaa ja palkata ainakin yksi henkilö lisää.

4.3 Verolaskelmat esimerkkiyritykselle yksi

Yritys yksi on pieni yhden henkilön kokopäiväisesti työllistävä valokuvaamo. Yritys on perustettu kaksi vuotta sitten, ensin päivätyön ohella osittain harrastusmuotoisena toimintana. Tilausten lisääntyessä yrittäjä irtisanoutui päivätyöstään ja ryhtyi kokopäivätoimiseksi valokuvaajaksi. Tällä hetkellä tilauksia on tullut hyvin ja yrittäjä on

saavuttanut jo jonkin verran mainetta ja uusia asiakkuuksia on onnistuttu luomaan kohtuullisen hyvin.

Toimintaa on tarkoitus joko jatkaa nykymuodossa tai sitten pyrkiä kasvattamaan siten, että yritys työllistäisi mahdollisesti myös yhden tai kaksi kuvaajaa lisää. Yrittäjä on palkkatyöstä luovuttuaan pohtinut olisiko yritysmuodon muuttamisessa osakeyhtiöksi mielekästä. Tällä hetkellä yritys toimii toiminimi muodossa, koska toiminimen perustaminen oli alkuvaiheessa helpointa ja edullisinta.

4.3.1 Elinkeinoharjoittajan verolaskelmat

Luvussa 4.3.1 esitellään elinkeinoharjoittajan verolaskelmat. Laskelmien pohjana käytetään vuoden 2013 tilinpäätöstietoja (Liite 1) ja uusimpia vuoden 2014 alusta voimaan astuneita verosäädöksiä. Seuraava kappale 4.2.2 esittelee saman yrittäjän hypoteettiset verolaskelmat, jos toiminta olisi ollut osakeyhtiömuotoista. Tilinpäätöstietoja on muokattu siirtämällä yksityiskäyttöön nostetut varat sijoitetun vieraan pääoman rahastoon osakeyhtiön tilinpäätöstä varten, lisäksi verotuksen erot ovat vaikuttaneet yrityksen tulokseen. (Liite 2) Yrityksen ja yrittäjän verotietojen laskelmat on toteutettu teoriaosuuden luvun kolme tietojen mukaisesti.

Taulukko 2. Elinkeinoharjoittajan verotettava tulo

Verotettava tulo	
Tuloslaskelman voitto/tappio	24 734,15
Tuloverot	6 225,40
Vähennyskeltottomat menot	460
./tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot	
Jaksotuserot	
Muut oikaisut	
Verovuoden verotettava tulo	31 419,55
Vahvistetut tappiot	
Lopullinen verotettava tulo	31 419,55

Taulukossa 2. esitetään elinkeinoharjoittajan yrityksen tuloslaskelman pohjalta kaavan mukaisesti oikaistu lopullinen verotettava tulo. Tuloslaskelman voittoa on oikaistu

lisäämällä tulokseen maksetut ennakkoverot ja yritystoiminnan vähennyskelvottomat tulot, joita ovat olleet 50 % yrityksen edustusmenoista ja pysäköintivirhemaksut. Yrityksellä ei ole ollut käytettävissä vahvistettuja tappioita edellisiltä tilikausilta, joten lopulliseksi verotettavaksi tuloksi muodostuu 31 419,55 euroa.

Taulukko 3. Yrityksen nettovarallisuus ja pääomatulo-osuuden laskentaperuste

Nettovarallisuus	
Varat	20 235,48
./.Velat	12 633,05
30 % palkoista	
Po-tulo-osuuden laskentaperuste	7 602,43

Taulukossa 3. selvitetään yritystoiminnan nettovarallisuus, jonka perusteella lasketaan pääomatulo-osuuden laskentaperuste. Pääomatulo-osuuden laskentaperusteella yrittäjän elinkeinotoiminnan tulo-osuus jaetaan ansio- ja pääomatuloihin henkilöverotuksen laskentaa varten. Pääomatulo-osuuden laskentaperuste saadaan vähentämällä yrityksen taseeseen merkityistä varoista yrityksen velat, erotukseen lisätään 30 % edellisen 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista.

Yritys ei ole työllistänyt edellisellä tilikaudella muita henkilöitä yrittäjän lisäksi, joten lisättäviä palkkoja ei ole. Pääomatulo-osuuden laskentaperusteeksi muodostuu näin ollen 7602,43 euroa.

Taulukko 4. Yritysulon jakautuminen ansio- ja pääomatuloksi

Pääomatuloa	20 %	10 %	0 %
Pääomatuloa	1520,49	760,24	0
Ansiotuloa	29 899,06	30 659,31	31 419,55
Tulot yhteensä	31 419,55	31 419,55	31 419,55

Yksityisen elinkeinoharjoittajan yritystoiminnasta saatu tulo jaetaan ansio- ja pääomatuloon siten että 20 % pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta katsotaan pääomatuloksi ja loput tuloista ovat ansiotulona verotettavaa tuloa. Yrittäjä voi halutessaan vaatia laskentaa myös 10 % mukaan tai vaihtoehtoisesti koko tulo-osuuden verottamista ansiotulona. Taulukossa 4. yrittäjän tulo-osuus on laskettu kaikilla edellä mainituilla pääomatulo-osuuden laskentaperusteilla, jotta myöhemmissä

laskelmissa voidaan havaita miten pääomatulon ja ansiotulon suhde mahdollisesti vaikuttaa yrittäjän kokonaisveron kertymiseen.

Taulukko 5. Yrittäjän verot valtion verotuksessa

Valtion verotus			
Ansiotulo	29 899,06	30 659,31	31 419,55
Tulohankkimisvähennys	620	620	620
Puhdas ansiotulo	29 279,06	30 039,31	30 799,55
YEL-eläkevakuutusmaksu	5711,45	5711,45	5711,45
Verotettava ansiotulo	23 567,61	24 327,86	25 088,10
,josta veroa	399,83	532,87	665,92
Työtulovähennys	970,00	970,00	970,00
Lopullinen valtion vero	-570,17	-437,13	-304,08

Taulukko 5. esittää miten yrittäjän verotus muodostuu valtion verotuksessa. Valtion vero lasketaan yrittäjän ansiotulo-osuuden perusteella. Tuloista vähennetään ensin luonnolliset vähennykset eli tulohankkimisvähennys, laskelmissa on käytetty 620 euroa, joka on palkkatuloista tehtävän vähennyksen enimmäismäärä. Yrittäjän ansiotulot eivät ole palkkatuloja, mutta yrittäjä on oikeutettu tulohankkimisvähennykseen tulon hankkimiseen ja säilyttämiseen liittyvien kustannusten osalta, joten laskennallisesti vähennys on kohtuullinen. Erotuksena saadusta puhtaasta ansiotulosta vähennetään yrittäjän maksamat pakolliset yrittäjän eläkemaksut, summa on arvioitu ETERAN eläkevakuutus-laskurilla (ETERA.).

Lopullisesta verotettavasta ansiotulosta lasketaan vero valtion tuloveroasteikon mukaisesti. Verosta vähennetään työtulovähennys, jonka enimmäismäärä on 970 euroa, mikäli erotus jää negatiiviseksi vero vähennetään yrittäjän kokonaisveroista, positiivinen tulos lisätään muihin veroihin lopullista verotusta laskettaessa.

Taulukko 6. Yrittäjän verot kunnallisverotuksessa

Kunnallisverotus			
Ansiotulot	29 899,06	30 659,31	31 419,55
Tulohankkimisvähennys	620	620	620
Puhdas ansiotulo	29 279,06	30 039,31	30 799,55
Ansiotulovähennys	2854,54	2820,33	2786,12
YEL-eläkevakuutusmaksu	5711,45	5711,45	5711,45
Perusvähennys			
Verotettava ansiotulo	20 713,07	21 507,53	22 301,98
,josta veroa	3935,48	4086,43	4237,38

Taulukossa 6. käsitellään yrittäjän verotusta kunnallisverotuksessa. Kunnallisvero lasketaan samoin kuin valtion vero yrittäjän ansiotulo-osuudesta. Ansiotulosta tehdään ensin kunnallisverotuksen tulohankkimisvähennys, lukuna käytetään samaa 620 euron summaa kuin valtion verotusta laskettaessa. Tulohankkimisvähennyksen jälkeen saadaan selville puhdas ansiotulo. Puhtaasta ansiotulosta tehdään kunnallisverotuksen vähennykset, joista tähän laskelmaan on huomioitu ansiotulovähennys, eläkevakuutusmaksut ja perusvähennys. Koska yrittäjän puhdas ansiotulo ylittää 17 280 euroa, hän ei ole oikeutettu perusvähennykseen. Vähennysten jälkeen lopullisesta verotettavasta tulosta lasketaan kunnallisveroprosentin mukainen vero, tässä tapauksessa veroprosenttina on käytetty 19 %, joka on ollut muun muassa Vantaan kaupungin kunnallisveroprosentti vuonna 2013.

Taulukko 7. Muut verot ja veroluonteiset maksut

Kirkollisvero	207,13	215,08	223,02
Sairaanhoitomaksu - %	273,41	283,90	294,39
Päivärahamaksu - %	173,99	180,66	187,34
YEL-yrittäjän päivärahamaksun korotus	26,93	27,96	28,99
Yleisradiovero	140,00	140,00	140,00

Taulukkoon 7. on laskettu yrittäjälle kuuluvat muut verot ja veroluonteiset maksut. Kirkollisveroa maksetaan tässä tapauksessa evankelisluterilaiselle seurakunnalle 1 % verokannan mukaisesti, sairaanhoitomaksu, päivärahamaksu ja YEL-yrittäjän päivärahamaksun korotus maksetaan vuoden 2014 prosenttien mukaisesti. Vuoden 2014 alusta voimaan on astunut kaikilla verovelvollisille pakollinen yleisradiovero, jolla

on korvattu aiempi tv-lupamaksu. Yleisradioveron enimmäismäärä on 140 euroa, alle 50 euron yleisradioveroa ei maksuunpanna.

Taulukko 8. Pääomatulot ja verot

Pääomatulot	1520,49	760,24	0,00
,joista veroa	456,15	228,07	0,00

Taulukosta 8. ilmenevät yrittäjän eri prosentiosuuksilla pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta erotetut pääomatulot ja niiden verotus. Esimerkkilaskelmissa oletetaan, ettei yrittäjällä ole muita pääomatuloja, joten verot on laskettu verokannan 30 % mukaisesti. Jos yrittäjän pääomatulot ylittäisivät kyseisenä vuotena 40 000 euroa, tulisi pääomaverot laskea verokannan 32 % mukaisesti 40 000 euroa ylittävältä osin.

Taulukko 9. Yrittäjän verot yhteensä

Verot yhteensä	4723,48	4724,98	4807,03
Vero -%	15,03 %	15,04 %	15,30 %

Taulukko 9. esittää elinkeinoharjoittajan verotuksen, mikäli yrittäjällä ei ole muita tuloja. Taulukkoon on laskettu aiempien taulukoiden 5, 6, 7 ja 8 ilmoittamat verot ja veroluonteiset maksut. Taulukosta voidaan todeta yrittäjän kokonaisveroprosentti, joka jää tämän mittakaavan yritystoimintaa harjoitettaessa melko maltilliseksi.

4.3.2 Osakeyhtiön ja osakkaan verolaskelmat

Osakeyhtiö voi jakaa osakkaalle varoja osinkoina tai palkkana. Varoja voidaan jakaa myös maksamalla osa palkkana ja osa osinkoina. Tässä luvussa esitellään verolaskelmat esimerkkiyritys ykkösen osalta, mikäli toimintamuoto olisi yksityisen elinkeinonharjoittajan sijaan ollut osakeyhtiö. Laskelmissa käydään läpi kaksi vaihtoehtoista tapaa jakaa varoja.

Ensimmäisessä laskelmassa koko yrityksen tulos jaetaan yrittäjälle osinkoina, toisessa yritys ei jaa osinkoja lainkaan vaan yrittäjä nostaa yrityksestä palkkaa saman summan kuin nosti yksityisliikkeestä varoja yksityisottoina. Kolmas vaihtoehto olisi nostaa sekä palkkaa että osinkoja, mutta tätä vaihtoehtoa ei voida huomioida tässä laskelmassa,

johtuen yrityksen negatiivisesta sijoitetun vieraan pääoman rahastosta. Negatiivisen sijoitetun vieraan pääoman rahaston takia yrityksen omapääoma ja tulos eivät riitä sekä osingon että palkan maksuun.

Laskelmien avulla pyritään selvittämään mikä olisi kussakin vaihtoehdossa yrittäjän ja yrityksen yhteen laskettu verorasite. Näiden lukujen perusteella tehdään vertailua miten verotus muuttuu verrattuna yksityiseen elinkeinon harjoittamiseen yritysmuodon muuttuessa osakeyhtiöksi.

4.3.3 Osingonjaon verotus

Luvussa 4.3.3 esitettävät laskelmat koskevat listaamattoman osakeyhtiön osakkaana toimivan yrittäjän verotusta tilanteessa, jossa koko yhtiön jako kelpoinen tulos nostettaisiin osinkotuloina. Laskelmat on tehty vuoden 2014 voimassa olevan verolainsäädännön mukaisesti.

Taulukko 10. Osakeyhtiön nettovarallisuus

Nettovarallisuus	
Käyttöomaisuus	14 674,14
Myyntisaamiset	4 733,77
Siirtosaamiset	827,57
Varat yht.	20 235,48
./.Velat	12 633,05
Nettovarallisuus	7 602,43

Yrittäjä omistaa 100 % yhtiön osakkeista ja näin ollen osakkeiden matemaattinen arvo vastaa yhtiön nettovarallisuutta 7602,43 euroa.

Yhtiön osakeyhtiölle soveltuvaan muotoon muokatuista tilinpäätösasiakirjoista (liite 2) saadaan selville yhtiön tulos tilikaudelta, tuloksesta vähennetään negatiivisen sijoitetun vieraan pääoman rahaston summa, jotta saadaan selville yhtiön jakokelpoinen tulos. Jakokelpoiseksi tulokseksi saadaan $24767,62 - 14282,73 = 10484,89$ euroa. Vuoden 2014 alusta voimaan tulleen asetuksen mukaisesti osingosta pidetään ennen osakkaille jakamista 7,5 % suuruinen ennakonpidätys. Ennakonpidätys huomioidaan myöhemmin osingoista maksettavien verojen vähennyksenä.

Ennakonpidätystä maksetaan $10\,484,89 * 0,075 = 786,37$ euroa. (1)

Verotuksen selville saamiseksi lasketaan ensin 8 % osuus osakkeiden matemaattisesta arvosta:

$8 \% * 7602,43 = 608,19$ euroa, josta verovapaata osinkoa on 75 % ja verotettavaa pääomatuloa 25 %.

$75 \% * 608,19 = 456,15$ euroa on yrittäjälle verovapaata tuloa

$25 \% * 608,19 = 152,05$ euroa verotettavaa pääomatuloa

Verokannan 30- % mukaisesti veroa kertyy maksettavaksi:

$152,05 * 45,615$ euroa (2)

Osakkeiden matemaattisen arvon 8 % osuuden ylittävältä osin verovapaata tuloa on 25 % ja loput 75 % lasketaan verotettavaksi ansiotuloksi.

$10484,89 - 608,19 = 9876,69$ euroa, josta

$25 \% * 9876,69 = 2469,17$ euroa on verovapaata tuloa ja

$75 \% * 9876,69 = 7407,52$ euroa on verotettavaa ansiotuloa.

Oletus verokannan 16- % mukaisesti veroa kertyy maksettavaksi.

$7407,52 * 0,16 = 1185,205$ euroa (3)

Taulukko 11. Osinkojen verotus

Veroja	
Oletus vero- % 16 %	0,16
Ansiotulovero (3)	1185,205
Pääomatulovero (2)	45,61458
Veroja yhteensä	1230,82
Ennakonpidätys (1)	-786,37
Yrittäjän verot (4)	444,45
Yrityksen verot	6191,904
Ennakonpidätys (1)	786,37
Yrityksen verot	6978,274
Yrittäjän ja yrityksen verot yhteensä	7422,724

Taulukossa 11. on laskettu yrittäjän ja yrityksen yhteinen verokertymä. Yrittäjän kokonaisveroprosentiksi on arvioitu 16 %, jonka perusteella arvioidaan laskelmassa yrittäjän ansiotuloista maksettavien verojen määrä. Mikäli laskelmassa ei huomioida yrityksen veroja kertyy yrittäjälle veroja $7\,422,72 - 6\,978,27 = 444,45$ euroa (4).

4.3.4 Palkan verotus

Seuraavissa laskelmissa arvioidaan verojen määrää, mikäli yrittäjä olisi nostanut yrityksestä palkkatuloja. Yrittäjä on nostanut yrityksestään edellisen tilikauden aikana 12 103,54 euroa yksityisnostoina, tätä pidetään ensimmäisissä laskelmissa yrittäjän nostamana nettopalkkana. Tähän summaan lisätään veroprosentin 16 % mukaan arvioidut verot ja sosiaalikulut. Bruttopalkka olisi $12\,103,54 / 0,81 = 14\,408,98$ euroa, josta veroa on $14\,408,98 - 12\,103,54 = 2\,305,44$ euroa. Sosiaalikulut $14\,408,98 * 0,0229 = 329,97$ euroa.

Yrityksen arvioitu tulosta vähentävä palkka- ja sivukulumeno olisi näin laskettuna $12\,103,54 + 2\,305,44 + 329,97 = 14\,738,95$ euroa. Yrityksen verotettavaksi tuloksi muodostuu $30\,959,52 - 14\,738,95 = 16\,220,57$ euroa, josta laskettu veron määrä on $16\,220,57 * 0,2 = 3\,244,11$ euroa

Yhteenlasketut verot ovat $2\,305,44 + 3\,244,11 + 329,97 = 5\,879,52$ euroa. Ilman yrityksen veroja henkilökohtainen verokertymä on $2\,305,44 + 329,97 = 2\,635,37$ euroa

Mikäli yrittäjä pyrkisi yritystulon osalta mahdollisimman pieneen tulokseen ja nostaisi lähes koko tuloksen palkkana muodostuisi verotus seuraavalla tavalla.

Yrittäjän nettopalkka on 25 000 euroa, bruttopalkaksi muodostuu 16 % oletusveroprosenttia käyttäen 29 761,90 euroa, veron osuudeksi jää $29\,761,90 - 25\,000 = 4\,761,90$ euroa. Sosiaalietuusmaksut ovat $29\,761,90 * 0,0229 = 681,55$ euroa.

Yrityksen tuloksi jää $30\,959,52 - 29\,761,90 = 1\,197,62$ euroa, josta veroa $1\,197,62 * 0,2 = 239,52$ euroa. Yhteensä veroa tulee maksettavaksi $4\,761,90 + 681,55 + 239,52 = 5\,682,97$ euroa. Ilman yrityksen veroa $4\,761,90 + 681,55 = 5\,443,45$ euroa

4.4 Verolaskelmat esimerkkiyritykselle kaksi

Esimerkki yritys kaksi on Ay muotoinen terveydenhuoltoalalla toimiva yritys. Yritys on perustettu noin 20 vuotta sitten, jolloin osakeyhtiö ei tuntunut yrittäjistä mielekkäältä vaihtoehdolta. Silloiseen ajatukseen on vaikuttanut edellinen osakeyhtiölaki, joka oli pienyrittäjien kannalta nykyistä 2006 uudistettua versiota monimutkaisempi ja vaikeammin hallittavissa.

Yritys ovat perustaneet kaksi terveydenhuollon ammattilaista. Omistajayrittäjien lisäksi yrityksessä työskentelee vakituisesti kaksi osa-aikaista henkilöä ja kolme kuukausipalkkaista henkilöä.

Yrittäjät eivät ole ottaneet selvää yritysmuodon muuttamisesta, tai muiden yritysmuotojen verotuksesta. Haastattelussa ilmeni kuitenkin kiinnostusta asiaa kohtaan. Verosuunnittelu ei ole ilmeisesti tullut yrittäjille mieleen, yrittäjät ovat keskittyneet oman työnsä tekemiseen ja ammattinsa harjoittamiseen, kirjanpito ja muu taloushallinto on pitkälti ulkoistettu tilitoimiston tehtäväksi. Yrittäjät ovat luottaneet tilitoimiston kirjapitäjään taloudenhoidossa. Kirjanpitäjän taholta ei ole koskaan esitetty yrittäjille esimerkiksi yhtiön muuttamista osakeyhtiöksi, näin ollen yrittäjät ovat tyytyneet nykyiseen yritysmuotoonsa.

Seuraavissa laskelmissa arvioidaan toisen yhtiömiehen verotusta sekä henkilöyhtiön että osakeyhtiön osakkaana, pohjatietoina on käytetty yrityksen tilinpäätöstietoja avoimena yhtiönä (Liite 3) ja osakeyhtiönä (Liite 4). Laskelmat on toteutettu teoriaosuuden luvussa kolme esiteltyjen yritys- ja henkilöverokäytäntöjen mukaisesti.

4.4.1 Henkilöyhtiön osakkaan verolaskelmat

Seuraavien taulukoiden avulla selvitetään henkilöyhtiön osakkaan verotusta. Kuten teoriaosuudessa on selvitetty, henkilöyhtiöitä ei katsota itsenäisesti verovelvollisiksi toimijoiksi. Henkilöyhtiöitä tarkastellaan verotuksessa laskentayksikkönä, jonka verotettava jakokelpoinen tulos jaetaan osakkaiden kesken joko tasan tai osakkaiden perustellusti vaatimassa suhteessa. Esimerkilaskelmassa oletetaan molempien avoimen yhtiön osakkaiden työpanoksen olevan saman suuruinen, näin ollen tulos jaetaan tasan ja esimerkki yrittäjän osuus on 50 % yrityksen tuloksesta.

Taulukko 12. Yrityksen verotettava tulo.

Verotettava tulo	
Tuloslaskelman voitto/tappio	157 566,47
Tuloverot	28 014,31
Vähennyskeltottomat menot ./tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot	3503,23
Jaksotus erot	
Muut oikaisut	
Verovuoden verotettava tulo	189 084,01
Vahvistetut tappiot	
Lopullinen verotettava tulo	189 084,01

Taulukossa 12. on laskettu avoimen yhtiön lopullinen verotettava tulo. Tulo on saatu lisäämällä tuloslaskelman tilikauden voittoon maksetut ennakkoverot ja vähennyskeltottomat menot, jotka koostuvat 50 % yrityksen edustusmenoja sisältävistä kuluista. Yrityksellä ei ole käyttämättä vahvistettuja tappioita edellisvuosilta eikä muita verovapaita tuloja, joten lopulliseksi verotettavaksi tuloksi muodostuu 189 084,01 euroa.

Taulukko 13. Yrityksen pääomatulo-osuuden laskentaperuste.

Nettovarallisuus	
Varat	234 526,79
./.Velat	7 849,50
30 % palkoista	29251,896
Potulo-osuuden laskentaperuste	226 677,29

Taulukossa 13. esitetään yrityksen taseesta poimitut tiedot varoista ja veloista, joihin on lisätty 30 % edellisen 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista, näin saadaan selville yrityksen varojen jakoa varten tarvittava pääomatulo-osuudenlaskentaperuste.

Taulukko 14. Yrityksen tulon jakautuminen yrittäjille.

Yrittäjän verotus		
Yrittäjän tulo-osuus	94542,00	yrityksen tuloksesta
Yrittäjän Po-tulo-osuuden laskentaperuste	113338,6	

Koska kyseessä on kahden omistajan avoin yhtiö, jaetaan sekä lopullinen verotettava tulo että pääomatulo-osuuden laskentaperuste tasan yrittäjien kesken. Taulukosta 14. nähdään yrittäjän henkilökohtainen tulo-osuus yrityksen tulosta ja pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta.

Taulukko 15. Yrittäjän tulo-osuuden jakautuminen ansio- ja pääomatuloon.

Pääomatuloa	20 %	10 %	0 %
Pääomatuloa	22667,73	11333,86	0,00
Ansiotuloa	71 874,27	83 208,14	94 542,00
Tulot yhteensä	94 542,00	94 542,00	94 542,00

Taulukko 15. esittää yrittäjien kesken jaetun tuloksen jakautumisen yrittäjän henkilökohtaisessa verotuksessa ansio- ja pääomatuloon. Ansio- ja pääomatulon osuudet on laskettu kuten elinkeinoharjoittajankin verotusta laskettaessa kolmen eri prosenttiosuuden mukaisesti, jolloin saadaan käsitys miten tulon jakautuminen ansio- ja pääomatuloon tulee vaikuttamaan lopulliseen verokertymään.

Taulukko 16. Yrittäjän verotus valtion verotuksessa.

Valtion verotus			
Ansiotulo	71 874,27	83 208,14	94 542,00
Tulohankkimisvähennys	620	620	620
Puhdas ansiotulo	71 254,27	82 588,14	93 922,00
YEL-eläkevakuutusmaksu	5963,5	5963,5	5963,5
Verotettava ansiotulo	65 290,77	76 624,64	87 958,50
josta veroa	8725,02	11592,83	14964,65
Työtulovähennys	542,38	417,71	293,04
Lopullinen valtion vero	8182,63	11175,12	14671,62

Taulukossa 16. on laskettu yrittäjän ansiotulon verotus valtion verotuksessa. Yrityksestä saatavasta ansiotulosta on ensin vähennetty luonnollisena vähennyksenä tulohankkimisvähennys, jonka määrä on arvioitu samalla periaatteella kuin elinkeinoharjoittajan laskelmissa luvussa 4.2.1. Tulohankkimisvähennyksen jälkeen saadaan selville puhdas ansiotulo. Puhtaasta ansiotulosta vähennetään yrittäjän pakollinen eläkevakuutusmaksu, jonka määrä on arvioitu Eteran eläkelaskurin avulla (Etera.). Eläkevakuutusmaksun vähentämisen jälkeen saadaan lopullinen verotettava tulo, jonka perusteella on laskettu valtion progressiivista verotaulukkoa apuna käyttäen valtion veron osuus. Verosta tehdään viranpuolesta tehtävä työtulovähennys, jolloin päästään lopulliseen valtiolle maksettavaan veroon.

Taulukko 17. Yrittäjän verotus kunnallisverotuksessa.

Kunnallisverotus			
Ansiotulot	71 874,27	83 208,14	94 542,00
Tulohankkimisvähennys	620	620	620
Puhdas ansiotulo	71 254,27	82 588,14	93 922,00
Ansiotulovähennys	965,66	455,63	0,00
YEL-eläkevakuutusmaksu	5963,5	5963,5	5963,5
Perusvähennys			
Verotettava ansiotulo	64 325,12	76 169,00	87 958,50
josta veroa	12221,77	14472,11	16712,12

Taulukossa 17. esitetään yrittäjän kunnallisveron kertyminen ja verosta tehtävät vähennykset. Kunnallisverotuksessa selvitetään ensin puhtaan ansiotulon määrä samoin kuin valtion verotuksessa, puhtaasta ansiotulosta tehdään viranpuolesta tehtävät vähennykset kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ja yrittäjän pakollinen eläkevakuutusmaksu. Lopullisesta verotettavasta ansiotulosta lasketaan maksettavat

verot asuinkunnan vahvistetun verokannan mukaisesti. Esimerkkilaskelmissa on käytetty verokantaa 19 %, kuten luvun 4.2.1 laskelmissakin.

Taulukko 18. Yrittäjän muut verot ja veroluonteiset maksut.

Kirkollisvero	643,25	761,69	879,59
Sairaanhoidonmaksu-%	849,09	1005,43	1161,05
Päivärahamaksu-%	540,33	639,82	738,85
YEL-yrittäjän päivärahamaksun korotus	83,62	99,02	114,35
Yleisradiovero	140,00	140,00	140,00

Taulukossa 18. on selvitetty muut yrittäjälle kuuluvat verot ja veroluonteiset maksut, kirkollisvero verokannan 1 % mukaan, sairaanhoito- ja päivärahamaksut yrittäjäkorotuksineen ja yleisradiovero. Verojen ja veroluonteisten maksujen laskentaan on käytetty verottajan vuodelle 2014 vahvistamia verokantoja.

Taulukko 19. Pääomatulojen verotus.

Pääomatulot	22667,73	11333,86	0,00
joista veroa	6800,32	3400,16	0,00

Taulukosta 19. selviää yrittäjän pääomatulon määrä ja tulosta maksettava vero. Yrittäjällä ei oleteta olevan muita pääomatuloja, joten pääomatuloverot on laskettu 30 % mukaisesti, mikäli yrittäjällä olisi muita pääomatuloja ja tulot ylittäisivät 40 000 euron rajan, tulisi 40 000 euroa ylittäviltä osin laskelmissa käyttää verokantaa 32 %.

Taulukko 20. Yrittäjän verot yhteensä.

Verot yhteensä	29461,02	31693,35	34417,57
Veroprosentti	31,16 %	33,52 %	36,40 %

Taulukkoon 20. on laskettu yhteen kaikki aiemmissa taulukoissa 16, 17, 18 ja 19 esiintyvät verot ja veroluonteiset maksut. Veroihin on laskettu valtiolle maksettava valtion vero, kunnallisvero, pääomatuloverot ja muut veroluonteiset maksut. Verojen määrän selvittyä on laskettu yrittäjän keskimääräinen veroprosentti.

4.4.2 Osakeyhtiön osakkaan verolaskelmat

Seuraavissa laskelmissa selvitetään yrittäjän verotusta, mikäli yritys toimisi henkilöyhtiön sijaan osakeyhtiönä. Yrittäjän oletetaan omistavan puolet osakeyhtiön koko osakekannasta, näin luvut pyritään pitämään mahdollisimman vertailukelpoisina edellisessä luvussa esitettyihin laskelmiin, joiden tarkoituksena oli selvittää avoimen yhtiön osakkaan verotusta.

Osakeyhtiön keinot varojen jakoon ovat henkilöyhtiötä monipuolisemmat, laskelmissa otetaan huomioon tuloksen jakaminen osinkoina, yrittäjän mahdollisuus nostaa palkkatuloja yrityksestä ja osingonjaon ja palkkatulojen nostamisen yhdistäminen. Ensimmäiset esimerkkilaskelmat käsittelevät yrittäjän tilannetta, kun koko tulo-osuus nostetaan osinkoina, seuraavat laskelmat keskittyvät palkannoston verotukseen, kolmannessa laskelma osuudessa selvitetään palkan- ja osingonnoston yhdistelmää.

4.4.3 Osingon verotus

Luvussa 4.4.3 esitellään esimerkkiyrityksen kaksi yrittäjän verotusta listaamattoman osakeyhtiön osakkaana tilanteessa, jossa yrityksen jakokelpoinen tulos maksetaan osakille osinkoina. Luvussa on huomioitu osakkaiden määrä ja tulot on pyritty tasaamaan siten, että saadaan mahdollisimman tarkasti selville vain toisen omistajan osuus tuloista ja veroista.

Taulukko 21. Esimerkkiyritys 2 Osakeyhtiön nettovarallisuus

Nettovarallisuus	
Käyttöomaisuus	225 550,57
Myyntisaamiset	5 251,57
Siirtosaamiset	3 724,65
Varat yht.	234 526,79
./. Velat	7 849,50
Nettovarallisuus	226 677,29

Taulukosta 21 saadaan selville yrityksen nettovarallisuuden määrä, osingonjakoa varten nettovarallisuuden perusteella voidaan laskea osakkeelle matemaattinen arvo. Matemaattinen arvo saadaan kun yrityksen nettovarallisuus jaetaan ulkona olevien osakkeiden määrällä. Esimerkkilaskelmassa osakkeita oletetaan oleva 100 kpl, joista

esimerkkiyrittäjä omistaa 50 %. Tällöin esimerkkilaskelman yrittäjän osakkeiden matemaattiseksi arvoksi saadaan

$$226\,677,29 / 100) * 0,5 = 113\,338,65$$

Yrityksen jakokelpoiseksi tulokseksi katsotaan laskelmassa yrityksen tilikauden voitto 148 464,62 euroa, josta vähennetään 7,5 % ennakonpidätys.

$$7,5 \% * 148\,464,62 = 11134,85 \text{ euroa (5)}$$

Yrittäjä omistaa yrityksen osakkeista 50 %, joten myös jaettavasta osingosta hänen osuudekseen muodostuu 50 %. Laskelmassa yrityksen tulos, joka jaetaan osakkaille osinkoina, on jaettu tasan yrittäjien kesken.

Osingonjaon verotusta varten, yrittäjän osuudesta osakkeiden matemaattisesta arvosta lasketaan 8 % osuus, josta 75 % on yrittäjälle verovapaata tuloa ja 25 % veron alaista pääomatuloa.

$$8 \% * 113\,338,65 = 9\,067,09 \text{ euroa (6), josta}$$

$$75 \% * 9\,067,09 = 6\,800,32 \text{ euroa (7) on verovapaata tuloa ja}$$

$$25 \% * 9\,067,09 = 2\,266,77 \text{ euroa (8) on veronalaista pääomatuloa.}$$

Osakkeiden matemaattisen arvon 8 % ylittävältä osin 25 % on yrittäjälle verovapaata tuloa ja 75 % veron alaista ansiotuloa.

$$25 \% * (74\,232,31 - 9\,067,09) = 16\,291,31 \text{ euroa (9) on verovapaata tuloa}$$

$$\text{ja}$$

$$75 \% * (74\,232,31 - 9\,067,09) = 48\,873,91 \text{ (10) euroa on veronalaista}$$

$$\text{ansiotuloa}$$

Taulukko 22. Osingonjaon tulojen jakautuminen ja verotus

Osingon jaon tulojen jakautuminen	
8 % osakkeiden mat. Arvosta (6)	9067,09
Verovapaata 75 % (7)	6800,32
Verotettavaa PO tuloa (8)	2266,77
Ylittävältä osin	65165,22
verovapaata 25 % (9)	16291,305
Verotettavaa ansiotuloa 75 % (10)	48873,914
Verovapaata yht.	23091,62
Verotettavaa ansiotuloa	48873,91
Verotettavaa pääomatuloa	2266,77
Veroja	
Oletus vero-% 32 %	0,32
Ansiotulovero	15639,653
Pääomatulovero	680,03187
Veroja yhteensä	16319,684
Ennakonpidätys	-5567,425
Yrittäjän verot	10752,259
Yrityksen verot	37116,16
Ennakonpidätys (5)	11134,85
Yrityksen verot	48251,005
1/2 yrityksen veroista	24125,503
Yrittäjän ja yrityksen verot yhteensä	34877,762

Taulukossa 22. on laskettu yrittäjän verovapaat ja veron alaiset ansio- ja pääomatulot. Tulojen perusteella voidaan laskea yrittäjälle kertyvät verot, mikäli koko tulos nostetaan osinkoina. Taulukon alaosaan on koottu tulojen perusteella maksettavaksi tulevien verojen määrä, yrittäjän henkilökohtaisten verojen lisäksi taulukkoon on lisätty puolet yrityksen veroista, koska yrittäjä omistaa puolet yrityksen osakekannasta voidaan yrityksen verojen tältä osin ajatella rasittavan myös yrittäjää itseään. Näin pyritään huomioimaan osinkoihin kohdistuva osittain kahdenkertaisen verotuksen rasite. Yrittäjän oletusveroprosenttina on käytetty 32 %, jotta laskelmat olisivat vertailukelpoisia luvussa 4.3.1 esitettyjen laskelmien kanssa.

Yrittäjänä henkilökohtaiseksi verorasitteeksi muodostuu yhteenlaskettujen ansio- ja pääomatulojen ja ennakonpidätyksen vähennyksen jälkeen 10 752, 26 euroa. Mikäli

tähän lisätään osuus yrityksen veroista, saadaan tulokseksi $10752,26 + 24\,125,50 = 34\,877,76$ euroa.

4.4.4 Palkan verotus

Henkilöyhtiöstä ei ole tehty yksityisnostoja päättyneellä tilikaudella, joten ensimmäisessä esimerkkilaskelmassa molemmat yrittäjät nostavat palkkaa 50 000 euroa eli hieman yli puolet omaa yritystulo-osuuttaan vastavasta määrästä, toisessa laskelmassa tarkastellaan tilannetta, jossa yrittäjät nostavat koko yritystulo-osuuttaan vastaavat summat palkkatuloina. Laskelmien avulla pyritään selvittämään miten palkkatulon osuuden määrä vaikuttaa yrityksen ja henkilön verotuksen muodostumiseen. Laskelmissa oletetaan molempien yrittäjien yritykselle koituvien kulujen olevan saman suuruiset.

Yrittäjän bruttopalkka on 50 000, josta veroprosentin 32 % mukaiset verot ovat $50\,000 * 0,32 = 16\,000$ euroa. Verojen lisäksi lasketaan pakolliset sosiaalietuusmaksut 2,29 % mukaan, $50\,000 * 0,0229 = 1145$ euroa. Yhteensä veroja ja veroluonteisia maksuja on $16\,000 + 1145 = 17\,145$ euroa

Yrittäjälle maksettava palkka pienentää yrityksen tulosta ja siten myös yrityksen verojen määrä on eri suuri kuin aiemmassa esimerkissä, jossa yrittäjä nosti vain osinkoja.

Taulukko 23. Esimerkki 2 yrityksen tuloslaskelma, jossa on huomioitu yrittäjälle maksettu palkka.

Tuloslaskelma

Liikevaihto	378369,60
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-12115,75
Varaston muutos	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-197506,32
Henkilösivukulut	-47475,9
Eläkekulut	-10701,53
Muut henkilösivukulut	

Poistot ja arvonalentumiset	
Sumu poistot	-18231,27
Liiketoiminnan muut kulut	-9003,05
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	83335,78
Tuloverot	16667,16
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	66668,62

Taulukossa 23 esitetystä tuloslaskelmasta saadaan selville yrityksen verot, joista yrittäjän verotusta analysoitaessa huomioidaan 50 % eli $16\,667,16 \cdot 0,5 = 8\,333,58$ euroa. Yritykseen ja yrittäjän verot olisivat yhteensä $17\,145 + 8\,333,58 = 25\,478,58$ euroa

Toinen esimerkki palkan nostamisesta on tilanne, jossa molemmat yrittäjät nostavat 90 000 euroa palkkatuloina, yrityksen verotettava tulos muodostuu tässä tilanteessa lähes olemattomaksi. Esimerkkiyrittäjän vero- % pidetään myös tässä esimerkissä 32 %: ssa.

Bruttopalkka on 90 000 euroa, josta veroja $90\,000 \cdot 0,32 = 28\,800$ euroa. Veron lisäksi maksettavaksi kertyy sosiaalietuusmaksuja $90\,000 \cdot 0,0229 = 2061$ euroa. Yhteensä veroja ja sosiaalietuuksia maksetaan $28\,800 + 2\,061 = 30\,861$ euroa. Yritykselle veroja jää maksettavaksi 254, 16 euroa.

4.4.5 Palkan ja osingon verotus

Seuraavissa laskelmissa selvitetään miltä yrittäjän verotus vaikuttaa, jos yrittäjä nostaa osan yritystulosta palkkana ja osan osinkoina, lukuja vertailemalla voidaan tehdä suuntaa antavia päätelmiä mikä vaihtoehdoista muodostuisi verotuksellisesti edullisimmaksi.

Yrittäjien oletetaan nostavan yrityksestä palkkaa sama määrä kuin ensimmäisessä palkkalaskelmassa 50 000 euroa per henkilö, tähän lisätään sosiaalietuusmaksut 1145 euroa.

Yrittäjän osuus jakokelpoisesta tuloksesta on tilikauden tulos $66\,668,62 \cdot 0,5 = 33\,334,31$ euroa. Tilikauden tuloksesta vähennetään, 7,5 % ennakonpidätys $66\,668,62 \cdot 0,075 = 5000,15$ euroa. Yrityksen nettovarallisuuden ja osakkeiden matemaattisen arvon

oletetaan olevan sama kuin aiemmissa laskelmissa, joiden avulla selvitettiin osinkojen verotusta.

Taulukko 24. Osittaisen osingonjaon tulot ja verotus

Osingon jaon verotus	
8 % osakkeiden mat. Arvosta	9067,09
Verovapaata 75 %	6800,32
Verotettavaa PO tuloa	2266,77
Ylittävältä osin	24267,22
verovapaata 25 %	6066,8047
Verotettavaa ansiotuloa 75 %	18200,414
Verovapaata yht.	12867,12
Verotettavaa ansiotuloa	18200,41
Verotettavaa pääomatuloa	2266,77
Veroja	
Oletus vero-% 32 %	0,32
Ansiotulovero	5824,1325
Pääomatulovero	680,03187
Veroja yhteensä	6504,1644
Ennakonpidätys	-2500,075
Yrittäjän verot	4004,0894
Yrityksen verot	16667,16
Ennakonpidätys	5000,15
Yrityksen verot	21667,305
1/2 yrityksen veroista	10833,653
Yrittäjän ja yrityksen verot yhteensä	14837,742

Taulukosta 24. saadaan selville yrittäjän osinkotulojen jakautuminen verovapaisiin, ja verotettaviin ansio ja pääomatuloihin. Taulukon alaosassa esitetään tuloista maksettavat verot sekä yrittäjän että yrityksen osalta. Yrittäjän henkilökohtaiseen vero osuuteen lisätään vielä palkkatulojen verot ja sosiaalietuusmaksut, jolloin saadaan arvio yrittäjän kokonaisverotuksen määrästä, jos hän nostaa sekä palkka- että osinkotuloja.

$4004,09 + (50\,000 * 0,32 + 1145) = 21\,149,09$ euroa, lisättynä yrityksen vero-osuudella yhteissumma on $21\,149,09 + 10\,833,65 = 31\,982,74$ euroa.

5 Tulokset

Tuloksia käsittelevässä osuudessa käydään läpi yrittäjien haastattelut sekä verolaskelmien tulokset. Haastattelujen avulla on pyritty selvittämään yrittäjien kiinnostusta ja osaamista koskien verotuksellisia asioita. Tutkimukseen saatiin haastatteluiden avulla kiinnostava näkökulma suoraan yrittäjiltä, ovatko yrittäjät ylipäättään kiinnostuneita verosuunnittelusta. Verolaskelmien tulosten analysoinnilla pyritään antamaan vastauksia johdannossa esitettyihin tutkimuskysymyksiin, siitä miten eri yritysmuoto vaikuttaa eri kokoluokan yrityksen, yrittäjän tai osakkaan verotukseen. Yritysten laskelmat analysoidaan erikseen ja johtopäätösosiossa pohditaan enemmän yrityksen koon vaikutuksia verojen määriin eri tilanteissa.

5.1 Yrittäjien vero-osaaminen

Tutkimusta varten haastateltiin erikseen kolmea pienyrittäjää. Yritykset on perustettu eri vuosikymmenillä ja yrittäjät edustavat kolmea eri ikäluokkaa. Vanhin haastateltava on noin 60-vuotias ja on toiminut yrittäjänä lähes koko työuransa ajan vuodesta 1979 alkaen. Toinen haastateltu yrittäjä on 47-vuotias ja toiminut yrittäjänä vuodesta 1995, kolmas henkilö on 30-vuotias ja aloittanut yritystoiminnan toisen työnsä ohella vuonna 2012, vuonna 2013 hän jättäytyi pois aiemmasta työstään keskittyäkseen ammatinharjoittamiseen.

Toiminimellä toimiva yrittäjä on ainoa, joka on vakavasti pohtinut yhtiömuodon muuttamista esimerkiksi osakeyhtiön muotoon. Henkilöyhtiöiden yrittäjät eivät ole tulleet ajatelleeksi yhtiömuodon muuttamista, koska nykyinen yrittäjäyrysmuoto on toiminut heidän mielestään hyvin. Verotuskysymyksien vaikutusta omaan ostovoimaan ei juuri kukaan yrittäjistä ollut, yllättävää kyllä koskaan erityisemmin selvittänyt.

Haastattelut toteutettiin puolistrukturoitua mallia käyttäen, kysymykset oli jaettu viiteen teemaan, joista haastattelutilanteessa keskusteltiin. Haastattelurungon laadinnassa hyödynnettiin työn teoreettista viitekehystä toisen ja kolmannen luvun osalta. Kysymysten avulla pyrittiin selvittämään yrittäjien osaamista ja asiantuntemusta yrittämisestä ylipäättään ja verotuksesta sekä oman yrityksen että muiden yritysmuotojen osalta. Haastattelut tallennettiin ja litteroitiin osittain, analysointia varten.

Ensimmäinen teema käsitteli yrityksen perustietoja ja yritystoiminnassa tapahtuneita muutoksia. Yritykset ovat hyvin erivaiheissa elinkaartaan, yksi yrittäjistä harkitsee toiminnan lopettamista ja eläkkeelle siirtymistä 35 vuoden yrittäjyyden jälkeen. Yritys on ollut koko toiminta-ajan melko saman kokoinen, kun aloitettaessa. Toiminta on riittänyt elättämään yrittäjän ja tämän perheen, se on ollut yrittäjän tavoitteena ja hän ollut toimintaan tyytyväinen. Toinen yritys on sekin ollut toiminnassa jo 20 vuotta, toiminta on laajentunut jonkin verran ja yrittäjällä on edelleen halua kasvattaa yritystä. Yrityksen kirjanpito on ulkoistettu tilitoimistolle, yrittäjällä itsellään ei ole asiantuntemusta taloushallinnon alueella, yrittäjä luottaa talousasioissa tuttuun kirjanpitäjään. Kolmannen yrityksen perustaja on haastatelluista kiinnostunein oman yrityksen talouden kehityksestä ja mahdollisesti yhtiömuodon muuttamisesta jossakin vaiheessa. Yritys on hyvin tuore ja tulevaisuus on vielä epävarma, lisäksi yrityksen menetys vaikuttaa yrittäjän oman talouden kehitykseen erittäin voimakkaasti on myös kiinnostus verosuunnittelua kohtaan muita yrittäjiä voimakkaampi.

Toisessa teemassa käsiteltiin yrittäjien verotietämystä. Vastausten perusteella kokeneemmillä yrittäjillä oli uutta yrittäjää heikompi asiantuntemus verotusta kohtaan. Kokeneemmat yrittäjät luottivat ulkopuoliseen asiantuntijaan enemmän, eivätkä olleet juuri selvittäneet eri tapoja vaikuttaa verotuksen muodostumiseen. Verot nähtiin pakollisena pahana, eikä omia vaikutusmahdollisuuksia tunnustettu, yrittäjien epätietoisuutta selitti myös osaamattomuus kirjanpidon ja tilinpäätöksen suhteen, näissä luotettiin kirjanpitäjään. Tuoreimman yrityksen perustaja oli selvittänyt verotusta enemmän sekä yritys puolella, että henkilöverotuksessa, hän kuitenkin piti verokokonaisuuden hahmottamista haasteellisena, ja oli varsin epävarma oliko ymmärtänyt kaiken lukemansa oikein, myös hän harkitsi kääntymistä tilitoimiston puoleen, mikäli toiminta kasvaa.

Kolmannessa teemassa haluttiin selvittää ovatko yrittäjät suunnitelleet ja optimoineet verotusta joko yrityksen tai henkilöverotuksen osalta. Kuten jo toisessa teemassa ilmeni kokeneemmat yrittäjät olivat käyttäneet varsin vähän aikaa ja energiaa verotuksen suunnitteluun. Nuorin yrittäjä oli erittäin kiinnostunut omista vaikutusmahdollisuuksistaan keventää verotustaan mahdollisuuksien mukaan. Vanhin yrittäjä ei uskonut voivansa enää vaikuttaa omaan talouteensa suuresti. Toinen kokeneemmista yrittäjistä oli kiinnostunut verosuunnittelusta ja halusi saada lisää tietoa muun muassa osakeyhtiön ja osakkaan verotuksesta verrattuna henkilöyhtiön osakkaan verotukseen.

Neljäs teema koski yhtiömuodon muuttamista ja tulevaisuuden suunnitelmia. Kolmesta haastattelusta yrittäjistä vain yksi oli vakavasti harkinnut yhtiömuodon muuttamista toiminimestä osakeyhtiöksi. Toisaalta haastattelun yhteydessä käytyjen keskusteluiden jälkeen myös toinen jo enemmän yritystoimintaa harjoittaneista yrittäjistä osoitti mielenkiintoa yhtiömuodon muutosta kohtaan. Suurimpana ongelmana yritysmuodon muuttamisessa yrittäjät kokivat muutokseen liittyvien asioiden selvittämisen ja paperityön. Molemmat yritysmuodon muutoksesta vähänkään kiinnostuneet yrittäjät olivat samaa mieltä, että asia olisi huomattavasti houkuttelevampi, jos jostakin olisi saatavilla asiaan liittyvää selkokielistä neuvontaa. Toinen yrittäjästä oli ollut yhteydessä verottajaan selvittääkseen asiaan liittyvää verotusta, mutta koki saaneensa niin monimutkaisesti selitettyä palvelua, että oli päättänyt jättää asian toteuttamatta.

Haastatteluiden perusteella voidaan todeta yrittäjien verotuntemuksen olevan melko heikolla tasolla. Yrittäjät eivät myöskään tunteneet erityisen hyvin muiden yhtiömuotojen eroja omasta toimintamuodosta, esimerkiksi varojenjaon erot tai osakeyhtiölain uudistuminen eivät olleet kovin hyvin yrittäjien tiedossa. Erityisesti verotus ja sen suunnittelu koettiin vaikeaksi ja paljon selvitystä vaativaksi, verosuunnittelu nähdään omasta työstä irralliseksi ja hyötyyn nähden liian haasteelliseksi haltuun otettavaksi.

5.2 Laskelmien tulokset esimerkkiyrityksessä yksi

Luvussa 5.2 perehdytään ensimmäisen esimerkkiyrityksen laskelmista saatuihin tuloksiin. Laskelmista saadut tulokset on koottu taulukkoon, jonka avulla voidaan vertailla sekä yrityksen että yrittäjän verojen määriä eri skenaarioissa. Ensimmäisenä taulukossa esitetään verot mikäli yrittäjä toimii elinkeinonharjoittajana. Verot on eritelty ansio- ja pääomatulojen veroihin laskelmissa esitetyillä pääomatulo-osuuksilla. Taulukon loppuosa koostaa laskelmien verotiedot, osakeyhtiön osalta.

Taulukko 25. Esimerkkiyritys 1 kooste yrittäjän ja yrityksen veroista

Elinkeinoharjoittajan verot	20 %	10 %	0 %
Ansiotuloista	4267,33	4496,91	4 807,03
Pääomatuloista	456,15	228,07	
Yhteensä	4723,48	4724,98	4807,03
Yrittäjän verot			
	Osingot	Palkka 1	Palkka 2
Ansiotuloista	1185,20	2635,41	5 443,45
Pääomatuloista	45,61		
Ennakonpidätys	-786,37		
Yhteensä	444,44	2635,41	5 443,45
Yrityksen verot			
Yhteisövero	6191,9	3244,11	239,52
Ennakonpidätys	786,37		
Yhteensä	6978,27	3244,11	239,52
Yrittäjän ja yrityksen verot yhteensä	7422,71	5879,52	5 682,97

Taulukkoon 25. on koottu esimerkkiyritys 1:sen ja yrittäjän verotustiedot eri tilanteissa. Taulukon avulla voidaan vertailla miten eri laskentaskenaariot ovat vaikuttaneet yrittäjän ja yrityksen verotukseen. Taulukon perusteella voidaan todeta, kokonaisverotuksen muodostuvan kevyimmäksi mikäli toimintaa harjoitetaan yksityisliikkeenä osakeyhtiön sijaan.

Yksityisenä elinkeinoharjoittajana yrittäjän kannattaa tässä tilanteessa laskettaa verot 20 % pääomatulo-osuuden mukaan, näin kokonaisverotukseksi muodostuu 4723,48 euroa. Mikäli yritys toimisi osakeyhtiömuodossa, verotuksellisesti edullisimmaksi varojen nostotavaksi osoittautuu mahdollisimman suuri palkannosto. Kevyimmillään yrittäjän ja yrityksen yhteenlasketut verot ovat 5 682,97 euroa eli eroa elinkeinoharjoittajan eduksi kertyy 959,49 euroa.

Osakeyhtiönä toimittaessa tämän kokoluokan yrityksen yrittäjälle järkevin varojen nosto verosuunnittelun näkökulmasta on nostaa mahdollisimman suuri osuus yritystulosta palkkatulona, jolloin henkilökohtaisen verotuksen osuus kasvaa ja yrityksen osuus kokonaisverotuksesta pienenee. Näin yrityksen ja yrittäjän yhteenlaskettujen verojen määrä jää kuitenkin pienemmäksi kuin tilanteessa, jossa varat jaetaan osinkoina. Mikäli

yrittäjä nostaa koko tulo-osuuden osinkona jää henkilökohtaisen veron määrä varsin maltilliseksi, mutta vastaavasti yritys maksaa enemmän veroja. Palkannosto vaihtoehdon hyväksi verotuksessa kertyy eroa 1739,74 euroa.

Koska toiminta on ollut toistaiseksi melko pienimuotoista, en näe yrittäjän kannalta järkevänä yhtiömuodon muutosta tässä vaiheessa. Verotuksen kiristymisen lisäksi yrittäjän velvollisuudet lisääntyisivät osakeyhtiöön liittyvien lakisääteisten muotoseikkojen takia. Lisäksi yrittäjä joutuisi todennäköisesti ottamaan aluksi lisää lainaa yhtiömuodon muutoksesta aiheutuvien kulujen kattamiseen ja kasvavan pääomantarpeen täyttämiseen. Toimintaa kannattanee toistaiseksi jatkaa entisellään ja harkita osakeyhtiön perustamista yhtiön varallisuuden ja tuloksen kasvaessa, erityisesti mikäli toimintaa halutaan laajentaa voimakkaasti, tällöin osakeyhtiön perustaminen voisi olla ajankohtaista.

5.3 Laskelmien tulokset esimerkkiyrityksessä kaksi

Luvussa 5.3 esitellään toisen esimerkkiyrityksen laskemiin perustuvat tulokset. Laskelmien tulokset on koottu vertailua helpottamaan saman tyyppiseen taulukkoon kuin luvussa 5.2 esitetyt esimerkkiyritys ykkösen tulokset. Toisen esimerkkiyrityksen tulostaulukossa esitellään ensin yrittäjän ja yrityksen verot avoimessa yhtiössä ja jälkimmäisenä verotuksen vaihtoehdot, jos toiminta olisi ollut osakeyhtiömuotoista.

Taulukko 26. Esimerkkiyritys 2 kooste yrittäjän ja yrityksen veroista

Henkilöyhtiön osakkaan verot	20 %	10 %	0 %	
Ansiotuloista	22660,07	28293,19	417,57	34
Pääomatuloista	6800,32	3400,16	0,00	
Yhteensä	29460,39	31693,35	34417,57	
Osakeyhtiö				
	Osingot	Palkka 1	Palkka 2	Osinko+palkka
Yrittäjän verot				
Ansiotulot	15639,65	17145,00	30861	22969,13
Pääomatulot	680,03			680,03
Ennakonpidätys	-5567,43			-2500,08
Yhteensä	10752,25	17145	30861	21149,08
Yrityksen verot				
Yhteisövero	37116,16	16667,16	254,16	16667,16
Ennakonpidätys	11134,85			5000,15
Yhteensä	48251,01	16667,16	254,16	21667,31
Yrittäjän osuus 50 %	24125,51	8333,58	127,08	10833,66
Yrittäjän ja yrityksen verot yhteensä				
	34877,76	25478,58	30988,08	31982,74

Taulukkoon 26. on koottu yhteen esimerkkiyritys 2 ja yrittäjän verokertymät esimerkkilaskelmien pohjalta. Tulokset eivät anna yhtä selkeitä vastauksia kuin esimerkissä 1. Tulosten perusteella voidaan todeta, henkilöyhtiön osakkaana toimimisen osalta todeta verotuksellisesti edullisimmaksi vaihtoehdoksi tulevan nostaa mahdollisimman suuri osa yritystulosta pääomatulona. Verokertymän ero 20 % pääomatulo-osuuden mukaan tai 0 % pääomatulo-osuuden mukaan on 4 957,18 euroa vuodessa.

Osakeyhtiön osalta tilanne on monimutkaisempi. Osakeyhtiöllä on enemmän keinoja jakaa varoja osakkaille, joten myös verotuksen suunnittelu on vaativampaa. Lisäksi osakeyhtiö on itsenäisesti verovelvollinen toimija ja näin yrittäjän ja yrityksen verot ovat voimakkaammin erillään kuin henkilöyhtiössä. Esimerkkilaskelmien tulosten perusteella, yrittäjän henkilökohtainen verotus muodostuu kevyimmäksi, mikäli tulos nostetaan osinkoina, eniten veroja joudutaan maksamaan tilanteessa, jossa yrittäjä on

nostanut palkkatuloja 90 000 euroa. Ero on varsin huomattava 20 108,75 euroa vuodessa.

Toisaalta jos otetaan huomioon yrittäjän osuus yrityksen maksamista veroista, kokonaisverokertymän kannalta tilanne on päinvastainen, tällöin pelkkien osinkojen nostaminen tulisi verokertymän osalta kalliimmaksi kuin palkan maksu. Mikäli yrittäjä huomio laskennallisesti yrityksen verot ja omat henkilökohtaisen veronsa edullisin vaihtoehto olisi nostaa yrityksestä palkkatulona 50 000 ja jättää loput yrityksen tuloksesta kasvattamaan yrityksen omanpääoman osuutta.

Yhteenlaskettujen verojen erotus verotuksellisesti kevyimmän ja raskaimman vaihtoehdon välillä on 9 399,18 euroa. Ero ei ole yhtä suuri kuin henkilökohtaisen verotuksen puolella, mutta kuitenkin siinä määrin merkittävä, että uskoisin sen kiinnostavan yrittäjiä tulevaisuuden suunnitelmia ja laskelmia pohdittaessa.

Tulosten perusteella voidaan todeta yrittäjän henkilökohtaisen verotuksen muodostuvan pääsääntöisesti kevyemmäksi osakeyhtiö muodossa, jolloin osa veroista jää yrityksen maksettavaksi. Toisaalta, jos huomioidaan sekä yrittäjän että yrityksen maksamat verot, ei verojen määrässä ole huomattavia eroja. Tilannetta kannattaa seurata tulevaisuudessa ja pohtia yhtiömuodon muuttamista, etenkin jos yritys kasvaa huomattavasti. Yrityksen kasvaessa yrittäjillä on mahdollisuus kasvattaa yrityksen nettovarallisuuden määrää, jolloin osingon jaon verotus kevenee, suuremmaksi kasvavan verottoman osuuden myötä.

Tutkimuksesta käy ilmi, että sekä yhtiömuodon valinnalla että varojen jako tavoilla olevan huomattavia vaikutuksia niin yrittäjän kuin yrityksenkin verotuksen muodostumisen kannalta. Yrittäjän ja yrityksen näkökulmista parhaan vaihtoehdon selvittäminen ei ole yksinkertaista, yrittäjän on verosuunnittelua tehdessään huomioitava verojen määrän lisäksi muun muassa henkilökohtaisen tulon tarve ja toisaalta yrityksen tulevaisuuden pääomantarve.

6 Johtopäätökset ja työn arviointi

6.1 Johtopäätökset

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää yhtiömuotojen verotusta ja varojenjakoja eri yhtiömuodoissa. Lisäksi pyrittiin selvittämään miten verokertymä muuttuu yrityksen ja yrittäjän osalta eri yhtiömuodoissa tai eri varojenjakotapaa noudatettaessa. Verokäytäntöjen lisäksi selvitettiin, minkälainen on yrittäjien oma osaaminen ja käsitys verotuksesta ja verosuunnittelusta.

Osana tutkimusta suoritettujen yrittäjähaastatteluiden tulosten perusteella yrittäjien tietoisuuden ja osaamisen lisäämiselle verokysymysten osalta voisi olla tarvetta. Haastattelujen perusteella ainakaan kyseisillä yrittäjillä ei ole riittävästi osaamista eikä asiantuntemusta tehokkaan verosuunnittelun toteutukseen itsenäisesti.

Esimerkkilaskelmien tulosten perusteella ei voida suoraan todeta, mikä vaihtoehto olisi yksittäisessä tilanteessa paras yrittäjän ja yrityksen kannalta. Tulosten perusteella voidaan kuitenkin todeta yhtiömuodolla olevan suuria vaikutuksia sekä yrityksen että yrittäjän verotuksen muodostumiseen. Verotuksella on suoria vaikutuksia sekä yrityksen että yrittäjän nettotuloihin, jotka kertovat bruttotuloa selvemmin investointeihin ja kulutukseen riittävän rahan määrän. Tästä syystä yrittäjän olisi suositeltavaa perehtyä verotukseen sekä yrityksen että henkilöverotuksen osalta ja huolehtia verosuunnittelun toteuttamisesta osana kannattavan liiketoiminnan harjoittamista.

Erytisesti verotuksen suunnitteluun kannattaa kiinnittää huomiota tilanteissa, joissa yrityksessä tapahtuu muutoinkin huomattavia muutoksia, kuten toiminnan voimakasta kasvua tai supistumista. Lisäksi yrittäjän olisi hyvä pitää itsensä ja osaamisensa ajan tasalla verotuksen muutoksista, joita tapahtuu suhteellisen usein.

Kiistatta voidaan todeta verosuunnittelun olevan kannattavaa. Sen avulla yrittäjillä on todelliset mahdollisuudet vaikuttaa niin omaan henkilökohtaiseen verotukseensa kuin yrityksenkin verokertymään. Laskelmien tuloksissa on varsin huomattavia eroja verojen määrässä eri yhtiömuodoissa toimittaessa. Pitäisin varsin suositeltavana yrittäjien perehtymistä yritysten verosuunnittelun tarjoamiin mahdollisuuksiin. Vaikka aihe voi tuntua monimutkaiselta, uskon tutkimuksesta saadun tiedon perusteella perehtymisen verosuunnitteluun palkitsevan pienempien verojen muodossa.

Huomioitavaa on, että verotus vaihtelee varsin paljon tapauskohtaisesti ja suorien johtopäätösten vetäminen pitkälle yksinkertaistetuista laskelmista ei ole realistista. Saatujen tulosten perusteella voidaan kuitenkin todeta, ettei aivan pienen yrityksen ole todennäköisesti kannattavaa muuttaa toimintamuotoa toiminimestä osakeyhtiöksi, ellei suunnitelmissa ole toiminnan voimakas laajentuminen lähitulevaisuudessa. Toiminnan kasvaessa tai kasvettua, voisi osakeyhtiöksi muuttuminen olla varsin perusteltua, näin yrittäjän henkilökohtainen riski pienenee ja toisaalta verotusta voisi olla mahdollista keventää erilaisilla varojenjakotavoilla. Ennen yhtiömuodon muuttamista on huolehdittava ja huomioitava paitsi verotussekä myös muut yhtiömuotojen byrokraatiaan, hallintoon ja kustannuksiin liittyvät asiat, joilla voi olla vaikutuksia yhtiömuodon muutos vaiheessa ja tulevaisuudessa.

6.2 Reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksissa pyritään välttämään virheitä mahdollisuuksien mukaan, tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida analysoimalla tutkimuksen reliaabeliutta ja validiutta. Reliaabeliudella tarkoitetaan tulosten toistettavuutta eli tutkimuksen kykyä tuottaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Reliaabeliutta voidaan analysoida eritavoin, tuloksia voidaan pitää reliaabeleina, jos esimerkiksi kaksi toisistaan riippumatonta tutkijaa päätyvät tutkimuksessa samaan tulokseen. Validiudella tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä, eli sitä mittaako tutkimus tutkittavia asioita asianmukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2011, 216.)

Termit ovat syntyneet alun perin kvantitatiivisen tutkimuksen piirissä, mutta tutkimuksen luotettavuuden arviointi on varsin tärkeitä kaikissa tutkimusmuodoissa. Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden ja pätevyuden arviointia parantaa tarkka selostus tutkimuksen toteutuksesta kaikkien tutkimusvaiheiden osalta. (Hirsjärvi ym. 2011, 217.)

Valitut tutkimusmenetelmät osoittautuivat toimiviksi ja niiden avulla löydettiin vastauksia asetettuihin tutkimusongelmiin. Näin tutkimusta voidaan pitää validiteetiltaan hyvänä. Työn reliaabeliutta on pyritty lisäämään selostamalla tutkimuksen toteutuksen kulku mahdollisimman tarkasti, lisäksi tutkimusta varten suoritettujen laskelmien kaavat ovat tutkimuksessa nähtävillä, näin tutkimus voidaan tarvittaessa toistaa samanlaisena.

Reliaabeliuden kannalta ongelmaksi voinee tulevaisuudessa muodostua muuttuva verotuskäytäntö ja vuosittain tarkistettavat verokannat. Vanhoilla tiedoilla toteutettu uusi tutkimus ei tietenkään ole enää pätevä ja nämä seikat on tulevaisuuden tutkijoiden huomioitava.

6.3 Työn arviointi ja jatkotutkimus ehdotukset

Työ oli mielenkiintoinen ja aihe mielestäni ajankohtainen. Verotus on monimutkainen ja usein uudistuva talouden osa-alue, jonka tuntemus on suuri etu liike-elämässä toimittaessa. Tästä syystä aiheeseen perehtyminen näin opintojen loppuvaiheessa tuntui varsin mielekkäältä, uskon työn tekemisen lisänneen henkilökohtaista tietouttani ajan tasaisista verosäännöksistä sekä yhteisö- että henkilöverotuksen osalta. Uskon työstä olevan hyötyä itselleni matkalla liiketalouden asiantuntijaksi sekä henkilöille, jotka jo toimivat yrittäjinä ja haluavat lisää tietoa yrittäjien verotuksesta Suomessa tai harkitsevat yrityksen perustamista ja haluavat selvittää kuinka paljon veroja on maksettava.

Työn laatimisvaiheessa ja raportin valmistuessa käydyt keskustelut eri alojen yrittäjien kanssa vahvistivat ajatusta työn tarpeellisuudesta. Yrittäjät joita työhön haastateltiin olivat lopputulokseen tyytyväisiä ja kokivat työssä olevan tiedon selkeäksi ja hyödylliseksi tulevaisuutta suunniteltaessa. Keskustelin työstä luonnollisesti myös muiden tuttavieni kanssa ja monet tuntuivat pitävän aihetta mielenkiintoisena ja haastavana paitsi yrittäjien myös tavallisen palkkatyöläisen kannalta, jopa eräs puoli ammattimaisesti sijoitustoimintaa harjoittava tuttavani piti aihetta varsin kiinnostavana.

Työssä löydettiin vastauksia alussa esitettyihin tutkimusongelmiin ja kysymyksiin yhtiömuodon valinnan vaikutuksista varojenjakoön ja varojenjaon verotukseen. Pelkän numeerisen aineiston lisäksi haastattelut toivat työhön mielenkiintoisen näkökulman yrittäjien ajatuksista ja kokemuksesta omista vaikutusmahdollisuuksista verotukseen. Tältä osin pidän työtä varsin onnistuneena kokonaisuutena, joka vastaa asetettuihin tavoitteisiin hyvin. Tutkimuksen avulla voidaan mielestäni osoittaa, että yritysmuodon valinnalla voi olla suuriakin vaikutuksia yrittäjän henkilökohtaisen verotaakan muodostumiseen. samoin kuin voidaan todeta huolellisen verosuunnittelun voivan huomattavasti keventää sekä yrityksen että yrittäjän verorasitetta.

Aiheesta löytyy enemmänkin tutkittavaa ja tutkimusta on syytä päivittää verouudistusten mukaan. Jatkotutkimuksia aiheesta voisivat olla esimerkiksi syvälliset analyysit tietyn yrityksen ja yrittäjän verotuksen osalta, jolloin perehdyttäisi vielä tarkemmin vain yhteen yritykseen ja yrittäjään. Syvällisessä yhtä yrittäjää ja yritystä koskevassa tutkimuksessa kaikkien mahdollisten verovähennysten osuus voisi nousta huomattavasti merkittävämpään rooliin ja olisi mahdollista antaa tarkempia suosituksia yksittäistapauksen verosuunnittelua varten. Verotus sisältää valtavan määrän muuttujia niin yhteisö- kuin henkilöverotuksenkin puolella, joten yhden henkilön verotuksen optimoinnista sais varmasti materiaalia kokonaiseen opinnäytetyöhön. Toinen tutkimussuunta voisi selvittää tätä tutkimusta laajemmin yrittäjien verotuntemusta ja siihen liittyviä kehityskohteita, sekä keinoja parantaa yrittäjien verotietämystä. Yrittäjien verotuntemuksen tutkimus tuntui herättävän mielenkiintoa ainakin tämän lopputyön esitystilaisuudessa.

Lähteet

Avoimen yhtiön perustaminen ja vastuut. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/avoinyhtio/> luettu 9.9.2014

ETERA -Yrittäjän maksu ja eläkelaskuri. <http://www.etera.fi/yrittaja/tyokalut/yel-laskuri> luettu 22.10.2014

Henkilöverotuksen käsikirja 2012. Verohallinnon julkaisu. Edita Prima Oy, Helsinki

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara Paula 2005. Tutki ja kirjoita. 11. uudistettu painos. Tammi, Jyväskylä.

Henkilöyhtiöiden verotus. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/henkiloyhtioidenverotu/> luettu 22.9.2014

Ilmoniemi, Maija & Järvensivu, Petri & Kyläkallio, Kalle & Parantainen, Jari & Siikavuo, Juha 2009. Uuden yrittäjän käsikirja. Talentum, Helsinki.

Koponen, Juha 2011. Yrittäjän verokäsikirja. 4. uudistettu painos. Verotieto Oy, Vantaa.

Koponen, Juha 2008. Osingonjakajan verokirja. 6. uudistettu painos. Verotieto Oy, Helsinki.

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988 (AKYL). <http://www.edilex.fi.ezproxy.metropolia.fi/lainsaadanto/19880389>. Luettu 21.9.2014.

Mähönen, Jukka, Säiläkivi, Antti & Villa, Seppo 2007. Osakeyhtiölaki pienyhtiössä. WSOYpro, Helsinki.

Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/> luettu: 8.9.2014

Osakeyhtiölaki 2006/624. <http://www.edilex.fi.ezproxy.metropolia.fi/lainsaadanto/20060624?offset=1&perpage=20&phrase=osakeyhti%C3%B6laki&sort=relevance&searchKey=331515>. Luettu 19.9.2014.

Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2014. Uusyrittäjäkeskukset Suomi. <http://www.perustamisopas.fi>. luettu 2.9.2014.

Siikarla, Pertti J. 2003. Henkilöyhtiöt. Yrityskirjat Oy, Jyväskylä.

Siikarla, Pertti J. 2006. Osakeyhtiö laki & käytäntö. Yrityskirjat Oy, Jyväskylä.

Sutinen, Mika & Viklund, Esa 2005. Kaikki mitä olet halunnut tietää yritystoiminnasta mutta et ole tiennyt keneltä kysyä- Opas yrittäjille yrityksen perustamista suunnitteleville sekä yrittäjätutkintoon valmistautuville. 10. uudistettu painos. Savonia ammattikorkeakoulu, Kuopio.

Tomperi, Soile 2013. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 25. uudistettu painos. Sanoma Pro Oy, Helsinki.

Tuloverolaki 1992/1535.

<http://www.edilex.fi.ezproxy.metropolia.fi/lainsaadanto/19921535>. Luettu 21.9.2014

Tuomi-Sorjonen, Pia 2013. Kirjanpito, tilinpäätös ja verotus. Sanoma Pro Oy, Helsinki.

Verohallinto 2013a. Ansiotulosta tehtävät vähennykset. [www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_ansiitulosta_ja_verosta/Ansiotulosta_tehtavat_vahennykset\(25602\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_ansiitulosta_ja_verosta/Ansiotulosta_tehtavat_vahennykset(25602)). Luettu 20.9.2014.

Verohallinto 2014a. Tuloverojärjestelmä http://vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Verovelvollisuus/Yleinen_ja_rajoitettu_verovelvollisuus%2825545%29. Luettu 19.9.2014.

Verohallinto 2014b. Tulonlähteet. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sanasto/Tulolahde\(13782\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sanasto/Tulolahde(13782)). Luettu 20.9.2014.

Verohallinto. 2014c Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. [http://www.vero.fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_verotus/Vahennykset_paaomatuloista_ja_alijaamahyvitys/Verotettavan_tulon_laskeminen_henkilover\(33520\)#6.1%20tehtävät%20vähennykset_luettu_1.10.2014](http://www.vero.fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_verotus/Vahennykset_paaomatuloista_ja_alijaamahyvitys/Verotettavan_tulon_laskeminen_henkilover(33520)#6.1%20tehtävät%20vähennykset_luettu_1.10.2014)

Verohallinto 2014d. Ansiotulojen verotus. [www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Ansiotulot/Ansiotulojen_verotus\(33675\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Ansiotulot/Ansiotulojen_verotus(33675)). Luettu 1.10.2014.

Verohallinto 2014e. Valtion tuloveroasteikko 2014. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014\(30521\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014(30521)). Luettu 1.10.2014.

Verohallinto 2014f. Yrittäjäpuolisot verotuksessa. [http://vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/avioliitto_avioero/Yrittajapuolisot_verotuksessa\(26316\)](http://vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/avioliitto_avioero/Yrittajapuolisot_verotuksessa(26316)). Luettu 19.9.2014.

Verohallinto 2014g. Osakkeet ja osingot-osinko listatusta yhtiöstä. http://vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset/Osakkeet_ja_osingot. Luettu 22.9.2014.

Verohallinto 2014h. Osingot listaamattomasta yhtiöstä. http://vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset/Osakkeet_ja_osingot/Osingot_listaamattomasta_yhtiosta%2811937%29. Luettu 22.9.2014.

Villa, Seppo 2006. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 3. uudistettu painos. Talentum, Helsinki.

Yksityisen elinkeinoharjoittajan perustamisilmoitus.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html>. Luettu 2.9.2014.

Yritysverotus. 5. Eri yritysmuotojen verotusasema.

[http://www.fokus.talentum.fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/FADBGXGTBF#kohta:5.\(\(20\)ERL\(\(20\)YRITYSMUOTOJEN\(\(20\)VEROTUSASEMA\(\(20](http://www.fokus.talentum.fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/FADBGXGTBF#kohta:5.((20)ERL((20)YRITYSMUOTOJEN((20)VEROTUSASEMA((20). Luettu 22.9.2014.

Liite 1. Esimerkkiyritys 1 Tuloslaskelma ja tase T:mi

Tuloslaskelma 1.1-	31.12.2013
Liikevaihto	61859,91
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-12470,17
Varaston muutos	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-5 711,45
Muut henkilösivukulut	
Poistot ja arvonalentumiset	
Sumu poistot	-4 051,39
Liiketoiminnan muut kulut	-8 667,35
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	30 959,55
Tuloverot	6 225,40
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	24 734,15

Tase	31.12.2013
Maa-alueet Rakennukset ja rakennelmat	
Koneet ja kalusto Muut aineelliset hyödykkeet Sijoitukset	14674,14
Pysyvät vastaavat	14 674,14
Vaihto-omaisuus Pitkäaikaiset saamiset yhteensä Lyhytaikaiset myyntisaamiset Osatuloutuksen saamiset	4 733,77
Lyhytaikaiset lainasaamiset Lyhytaikaiset siirtosaamiset	827,57
Vaihtuvat vastaavat - rahavarat	5561,34
Rahoitusarvopaperit Rahat ja pankkisaamiset	5 382,48
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25617,96
Oma pääoma Oma pääoma Yksityiskäyttö Tilikauden tulos	-12103,54 24734,15
Oma pääoma	12630,61
Tilinpäätössiirtojen kertymä Vapaaehtoiset varaukset Pitkäaikaiset lainat Lyhytaikaiset lainat	354,30 11123,56
Korollinen vieras pääoma	11123,56
Ostovelat Saadut ennakot, pitkäaikaiset Saadut ennakot, lyhytaikaiset Muut velat Siirtovelat	104,05 1 405,49
Koroton vieras pääoma	1497,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25617,96

Liite 2. Esimerkkiyritys 1 Tuloslaskelma ja tase Osakeyhtiömuotoon muokattuna

Tuloslaskelma 1.1- 31.12. 2014

Liikevaihto	61859,91
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-12470,20
Varaston muutos	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-5711,45
Muut henkilösivukulut	
Poistot ja arvonalentumiset	
Sumu poistot	-4051,39
Liiketoiminnan muut kulut	-8667,35
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	30959,52
Rahoitustuotot ja -kulut	
Tuloverot	6191,904
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	24767,616

Tase	31.12.2013
VASTAAVAA	
Maa-alueet	
Rakennukset ja rakennelmat	
Koneet ja kalusto	14674,14
Muut aineelliset hyödykkeet	
Sijoitukset	
Pysyvät vastaavat	14674,14
Vaihto-omaisuus	
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	4733,77
Osatuloutuksen saamiset	
Lyhytaikaiset lainasaamiset	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	827,57
Vaihtuvat vastaavat - rahavarat	5561,34
Rahoitusarvopaperit	
Rahat ja pankkisaamiset	5382,48
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25617,96
VASTATTAVAA	
Oma pääoma	
Oma pääoma	2500
SVOP	-14282,73
Tilikauden tulos	24767,616
Oma pääoma	12984,886
Tilinpäätössiirtojen kertymä	
Pitkäaikaiset lainat	11123,56
Lyhytaikaiset lainat	
Korollinen vieras pääoma	11123,56
Ostovelat	104,05
Saadut ennakot, pitkäaikaiset	
Saadut ennakot, lyhytaikaiset	
Muut velat	
Siirtovelat	1405,44
Koroton vieras pääoma	1509,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25617,94

Liite 3. Esimerkkiyritys 2 Tuloslaskelma ja tase Ay

1.1-
31.12.2013**Tuloslaskelma**

Liikevaihto	378369,60
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-12015,59
Varaston muutos	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-97505,01
Henkilösivukulut	-45110,9
Eläkekulut	-11927,00
Muut henkilösivukulut	
Poistot ja arvonalentumiset	
Sumu poistot	-17227,27
Liiketoiminnan muut kulut	-9003,05
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	185580,78
Tuloverot	28014,31
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	157566,47

TASE	31.12.2013
Maa-alueet	
Rakennukset ja rakennelmat	159056,59
Koneet ja kalusto	56033,66
Muut aineelliset hyödykkeet	
Sijoitukset	10460,32
Pysyvät vastaavat	225550,57
Vaihto-omaisuus	
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	5251,57
Osatuloutuksen saamiset	
Lyhytaikaiset lainasaamiset	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	3724,65
Vaihtuvat vastaavat - rahavarat	8976,22
Rahoitusarvopaperit	
Rahat ja pankkisaamiset	14021,16
VASTAAVAA YHTEENSÄ	248547,95
Oma pääoma	
Oma pääoma	81537,63
Yksityiskäyttö	
Tilikauden tulos	157566,47
Oma pääoma	239104,10
Tilinpäätössiirtojen kertymä	
Vapaaehtoiset varaukset	1594,35
Pitkäaikaiset lainat	5056,21
Lyhytaikaiset lainat	
Korollinen vieras pääoma	5056,21
Ostovelat	468,40
Saadut ennakot, pitkäaikaiset	
Saadut ennakot, lyhytaikaiset	
Muut velat	
Siirtovelat	2324,89
Koroton vieras pääoma	2793,29
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	248547,95

Liite 4. Esimerkkiyritys 2 Tuloslaskelma ja tase Osakeyhtiömuotoon muokattuna

1.1-
31.12.2013

Tuloslaskelma

Liikevaihto	378369,60
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-12015,59
Varaston muutos	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-97505,01
Henkilösivukulut	-45110,9
Eläkekulut	-11927,00
Muut henkilösivukulut	
Poistot ja arvonalentumiset	
Sumu poistot	-17227,27
Liiketoiminnan muut kulut	-9003,05
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	185580,78
Tuloverot	28014,31
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	157566,47

TASE	
Maa-alueet	
Rakennukset ja rakennelmat	159056,59
Koneet ja kalusto	56033,66
Muut aineelliset hyödykkeet	
Sijoitukset	10460,32
Pysyvät vastaavat	225550,57
Vaihto-omaisuus	
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	5251,57
Osatuloutuksen saamiset	
Lyhytaikaiset lainasaamiset	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	3724,65
Vaihtuvat vastaavat - rahavarat	8976,22
Rahoitusarvopaperit	
Rahat ja pankkisaamiset	14021,16
VASTAAVAA YHTEENSÄ	248547,95
Oma pääoma	
Oma pääoma	81537,63
SVOP	
Tilikauden tulos	157566,47
Oma pääoma	239104,10
Tilinpäätössiirtojen kertymä	
Vapaaehtoiset varaukset	1594,35
Pitkäaikaiset lainat	5056,21
Lyhytaikaiset lainat	
Korollinen vieras pääoma	5056,21
Ostovelat	468,40
Saadut ennakot, pitkäaikaiset	
Saadut ennakot, lyhytaikaiset	
Muut velat	
Siirtovelat	2324,89
Koroton vieras pääoma	2793,29
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	248547,95

Liite 5. Haastattelurunko

1. Teema: Yrityksen tiedot

- Mikä on yritykselle valittu yritysmuoto?
- Milloin yritys on perustettu?
- Miksi juuri tämä yritysmuoto valittiin perustamisvaiheessa?
- Onko yrityksen koossa tapahtunut muutoksia tai toiminnassa tapahtunut muutoksia?
- Onko yritysmuodon muuttamista harkittu?

2. Teema: Verotuntemus

- Kuinka hyvin olette selvillä olette oman yritysmuotonne verotuksesta?
- Kuinka hyvin olette selvillä muista yritysmuodoista ?
- Oletteko selvillä muiden yritysmuotojen verokohtelusta?
- Kuinka hyvin tunnette henkilöverotuksen?

3. Teema: Verosuunnittelu

- Oletteko harjoittaneet yritystoiminnassanne verojen optimointiin tähtäävää verosuunnittelua tai tehneet laskelmia optimoidaksenne yrityksenne tai henkilökohtaisen verotuksenne?
- Kuinka paljon olette käyttäneet aikaanne joko yrityksenne tai henkilökohtaiseen verosuunnitteluun?
- Uskotteko verosuunnittelun olevan tehokas keino taloudellisen tilanteenne parantamiseen?
- Olisitteko kiinnostunut saamaan lisää tietoa miten verosuunnittelulla voidaan vaikuttaa joko yrityksenne tai henkilökohtaisen taloutenne tilaan?

4. Teema: Yhtiömuodon muuttaminen

- Oletteko koskaan harkinneet yhtiömuodon muuttamista?
- jos olette, miksi harkitsitte ja miksi ajatus jäi toteutumatta?
- Olisitteko valmis tulevaisuudessa muuttamaan yrityksen yhtiömuotoa?
- Mitkä seikat vaikuttaisivat päätökseenne?

